ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

Шаҳар ижтимоий-сиёсий газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 35 (8.770) ◆ 1996 йил 25 март, душанба ◆ Сотувда эркин нархда

Бугун — Тошкент метроси қурилишида

«... КЕЙИНГИ БЕКАТ — ЮНУСОБОД»

Ҳозир Тошкент метросининг Юнусобод йўналишида қурилиш ишлари ҳар қачонгидан ҳам қизғин олиб борилмоқда. Айниқса йўналишнинг «Олой» бозори яқинидаги «Абдулла Қодирий» бекатида бунёдкорлар тунни тонгга улаб меҳнат қилишмоқда. Чунки бу ердан ўтадиган транспорт йўли уч қаватли бўлади. Майдоннинг ер усти қатламида, яъни Амир Темур кўчаси бўйлаб кетган йўлда транспортлар қатнови давом этади. Худди шу жойнинг Абдулла Қодирий кўчаси билан кесишган нуқтасида иккинчи ер ости йўли қурилиб, ундан Амир Темур кўчасини кесиб ўтувчи транспортлар фойдаланади. Энг чуқурликдаги учинчи йўл эса метро поездлари учун мўлжалланган.

Ер остининг зах ва совуқ бўлишига қарамасдан қурувчиларнинг қўли қўлига тегмайди. Уларнинг бири бетон қораётган бўлса, иккинчиси уни махсус мосламалар ёрдамида керакли жойларга етказиб беради. Яна бир киши эса пайванд ишлари билан банд. Иккинчи қават транспорт қатнови йўлида учраётган лахмчилар шиддатни тобора кучайтиришмоқда. Улар томонидан пешма-пеш кавланган тупроқ уюмларини ташиб кетиш учун машиналар турнақатор тизилиб туришибди. Ер усти йўналишида меҳнат қилаётганлар эса асосан коммуникация ишлари билан банд. Улар эскирган ёки қурилиш тақозоси билан канализация ва ичимлик суви ўтказилиши керак бўлган қувурларни ва электр қурилмаларни янгилашмоқда. Хуллас бу ер шундай бир улкан қурилиш майдонига айланганки, унда бунёдкорлар ҳаракати ва овози бир зум тинмайди.

— «Абдулла Қодирий» бекатини Тошкент метро трестига қарашли қурилиш-тиклаш бошқармаси ишчилари бунёд этишмоқда, — дейди «Тошметролойиҳа» институти бош муҳандиси Владимир Журавлев. — Қурилиш ишлари бундан уч йил муқаддам бошланган эди. Дастлаб анча қийин бўлди. Сабаби Тошкентда ер ости сувлари кўп. Бунинг устига ҳар хил канализация қувурлари, электр симлари бекат қурилишини бир меъёрда олиб боришга халақит берди.

Тупроқнинг тез уваланиб кетиши, трамвай йўлининг бекатга яқинлиги ҳамда у «Олой» бозори заминида жойлашганлиги метросозлар учун анча ноқулайликлар туғдирди. Шу сабабли иш жараёнида тузилган лойиҳани қисман ўзгартиришга тўғри келди.

«Тошметроқурилиш» тресги бош муҳандиси Владимир Ждановни ҳам шу ерда учратдик. У бизга ушбу қурилиш майдонининг гидрогеологик шароити анча мураккаблигини гапириб берди.

— Устига-устак — дейди бош муҳандис, — биз метро йўлини чуқурроқ қилиб ўтказишни кўзда тутганмиз. Қанчалик чуқурлашганимиз сари ер ости сувларига шунчалик яқинлашиб бораяпмиз. Гидрогеологларимиз ушбу шароитни атрофлича ўрганиб тупроқ ишларини олиб боришда масаланинг ана шу муҳим томонини инобатга олмоқдалар.

Ўзингизга яхши маълум, ушбу бекат жойлашадиган майдоннинг усти ва остидаги турли коммуникацияларни қайта жиҳозлашга тўғри келяпти. Шу сабабли Амур Темур кўчасининг шу бекатдан то «Дўстлик» меҳмонхонасигача бўлган транспорт йўллари беркитиб қўйилди. Ҳозир бу ҳудуддан трамвай ва транспортларнинг бошқа турлари ҳам қатнамай қўйган. Бундан ташқари «Абдулла Қодирий» ер ости транспорти йўлининг қурилиши иншоотни янада мураккаблаштириб қўйди.

Ана шу каби муаммоларга қарамасдан қурувчилар астойдил ҳаракат билан ишлашмоқда. Натижа ёмон бўлаётгани йўқ. Бугунги кунга келиб бекатга келган поездларнинг электр қувватини кучайтириб ёки камайтириб берувчи подстанция қуриб битказилди. Бу албатта ўта муҳим иш. Чунки поездларнинг қай даражада ҳаракат қилиши ана шу подстанцияга боғлиқ.

Юнусобод йўналишининг биринчи навбати 11 километрлик ер ости йўлини ташкил этади. Ана шу масофада 8 та бекат ишга тушади. Метронинг «Бодомзор» бекати ҳамда «Ҳабиб Абдуллаев» бекати томон борадиган йўналишида ҳам қурилиш ишлари анча қийинчилик туғдирмоқда. Чунки метро поездлари «Бўзсув» канали ва «Кўнгил очиш боғи» кўли остидан ўтади. Бундай гидрогеологик ҳолатни метросозлар ҳисобга олган ҳолда иш юритишмоқда. Участкада қурилишни олиб бориш билан боғлиқ бўлган қўшимча лойиҳа тайёрланди. Бу эса канал ва кўл остида тупроқ ишларини бажаришда муҳим аҳамият касб этмоқда.

Янги йўналишдаги барча бунёдкорлик ишлари энг замонавий конструкциялар асосида амалга оширилмоқда. Тикланаётган ҳар бир бекатда йўловчиларга намунали транспорт хизмати кўрсатиш кўзда тутилган. Шунга кўра конструкциялар бўйича тузилган лойиҳаларда бекатларга хизмат қиладиган шамоллатиш камералари юқори қаватли мосламалар билан жиҳозланиши режалаштирилган.

Йўналишнинг «Юнус Ражабий» ҳамда бошқа бекатларида қурилиш ишлари жадал олиб борилаётганини кўриб қувондик. Айниқса «Лоҳутий» бекати ўз жамолини кўрсатиб қолибди. Ҳар бир бекат ўзига хос қиёфага эга бўлиши назарда тутилган. Масалан, «Абдулла Қодирий» бекатини олайлик. У ёзувчининг ҳаёти ва ижоди билан боғлиқ бўлган паннолар билан безатилади.

Қурилишда муаммолар ҳам йўқ эмас. Хусусан ўтган йили «Минор» атрофида бажариладиган юмушларда белгиланган марра эгалланмади. Сабаби қурувчилар у ерда ишлаш учун рухсатномани анча кечикиб олишди. Бундан ташқари материаллар танқислиги ҳам ишнинг белига тепмоқда. Айниқса, четдан келтириладиган материалларга эҳтиёж кўп сезиляпти.

Ўйлаймизки, қанчадан-қанча муаммоларни аҳил ва ҳамжиҳатлик билан енгиб ўтган метросозлар юқоридаги муаммолар ечимини топишиб, йўналишни белгиланган муддатларда фойдаланишга топширишади. Ҳозирги уюшқоқлик билан олиб борилаётган бунёдкорлик ишлари ана шундан далолат бериб турибди.

Хуллас, ушбу йўналишда Юнусободни шаҳар маркази билан боғловчи энг қулай транспорт воситаси ҳисобланган метро поездлари қатнайдиган кун тобора яқинлашиб келмоқда. Йўловчилар эса овознигордан янграйдиган «Диққат, кейинги бекат Юнусобод» деган сўзни тезроқ эшитишни интиқлик билан кутишмоқда.

Маҳмуд КОМИЛЖОНОВ.

Йўлдош Охунбобоев номидаги бош кийимлар ҳиссадорлик жамиятининг ишчи-хизматчилари замонавий бош кийимлар тикиш билан бир қаторда давлат буюртмаси асосида ҳам ишларни бажаришмоқда. Бу буюртмалар асосан юртимизнинг мудофаа борасида хизмат қилаётган аскарлар учундир. Энг асосийси буюртма қандай бўлишидан қатъи назар барча эътибор сифатга қаратилмоқда.

СУРАТДА: корхонанинг тикув цехи моҳирларидан (чапдан) Муқаддас Абдунабиева, Нилуфар Муҳамедова, Азиза Азаматова, Раиля Усмоновалар тайёр бўлган маҳсулотларни кўздан кечиришмоқда.

Рустам Шарипов олган сурат.

Махсус «Оқшом» учун

Расул ҲАМЗАТОВ:

«НАВРЎЗИ ОЛАМ ФАРОВОНЛИК КЕЛТИРСИН»

«Шеърият оқсоқоллари» — Доғистон халқ шоири Расул Ҳамзатов ва шеърларининг таржимони Яков Козловскийларни бир анжуманда учратганимда ўйлаб юрган саволларимни ҳам... унутдим. Улуғлар билан дастлаб учрашганда уларнинг салобати одамни шунчалик босади.

Цадаслик Расул Ҳамзат ва унинг содиқ ҳамкасби, москвалик Яков! Шеъриятнинг бу икки улкан дарғалари ўз ҳаёт йўлларида доимо елкама-елка бўлиб келмоқдалар.

Расул ҲАМЗАТОВ: Инсонларни эзгу ниятлар йўлида бирлаштириш, уларнинг қалбига сатрлар орқали баҳор қувончларини жо қилиш — ҳар бир шоирнинг энг олий мақсадидир. Ҳаётдаги ҳар бир ўзгариш, дунёнинг савдоларини энг аввало шоир ҳис этади. Шоирлари сукутда бўлган эл ғам-қайғуга маҳкумдир. Чунки шоир ўз элининг, ҳаётнинг янгроқ овози саналади.

Баҳор... Наврўз... Узоқ қиш зимистонларидан чиқиб, турфа ифор бўйларини таратаётган баҳор, шодлик ва гўзаллик байрамини қаршилашдан ҳам буюк хурсандчилик борми, оламда!

Яков КОЗЛОВСКИЙ: Бундай дамда шеър айтгинг, ҳар бир инсонга чечаклар ҳадя этгинг келади! Ўзбекистон — ғазаллар, рубоий ва байтлари билан бутун оламга донғи кетган буюк шоирлар юртидир. Менга Шарқ шеъриятининг гўзалликлари асосан Расулнинг асарлари орқали таниш. Аммо ўзбек шоирларининг ҳам шеърларини таржима қилиш орзуим бор. Халқингиз гўзаллик, шеърият ва мусиқани жуда севади. Барчангизни Наврўзи Олам билан қутламоқдан беҳад мамнунман!

Расул ҲАМЗАТОВ: «Менинг Доғистоним» китобида Абутолиб шундай дейди: «Агар сен ўтмишга тўппончадан ўқ отсанг, келажак сенга тўпдан ўқ узади». Истиқлол йўлидан собитқадамлик билан олға бораётган Ўзбекистоннинг доно, сабр-қаноатли, қардош халқига Наврўзи олам бахт, фаровонлик ва тўкинлик келтирсин!

Флюра ФАХРИДДИНОВА.

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

МАМЛАКАТИМИЗДА

❑ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов экспорт маҳсулотлари ишлаб чиқарадиган корхоналарни рағбатлантириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида Фармон чиқарди.

❑ Президент Ислом Каримовнинг Фармони билан «Ўзбекмебель» давлат акционерлик бирлашмаси бошқарувининг раиси Семён Мақсудовга «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвони берилди.

❑ Вазирлар Маҳкамасида Ўзбекистон билан Ҳиндистон ўртасида савдо-иқтисодий ва илмий-техник ҳамкорлик бўйича ҳукуматлараро қўшма комиссиянинг учинчи мажлиси бўйича ўзаро англашувлар тўғрисидаги меморандум имзоланди.

❑ Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабеков Навоий кон-металлургия комбинати илғорларидан бир гуруҳига давлат мукофотларини тантанали вазиятда топширди.

❑ Тошкентдаги авиасозлар маданият саройида чақирилувчилар кунига бағишланган тантанали кеча бўлиб ўтди.

❑ Ўзбекистон Миллий олимпиада қўмитасида Олимпиада ўйинларининг 100 йиллигига бағишланган кенгаш ўтказилди.

❑ «Ўзбекистон ҳаво йўллари» билан Исроил авиакомпанияси ўртасида имзоланган битимга мувофиқ энди Исроил авикомпанияси самолётларида Тошкентдан Қоҳира, Афина, Иоханнесбург, Найроби ва Никосия шаҳарларига учиб бориш имконияти туғилди.

ҲАМДЎСТЛИКДА

❑ Мустақил Давлатлар Ҳамдўстлигининг ижроия котиби Иван Коротченя Ҳамдўстлик давлат раҳбарларининг олий даражадаги учрашуви аввал белгилаб қўйилган муддат — 17 майда ўтказилишини айтди. Россия Давлат думасининг Беловеж битимини бекор қилиш тўғрисидаги қарори бу учрашув кун тартибидаги асосий масалалардан бири бўлади.

❑ 29 март куни Россия, Белоруссия, Қозоғистон ва Қирғизистон раҳбарлари томонидан интеграция жараёнларини янада ривожлантириш тўғрисидаги битимни имзолаш кўзда тутилмоқда.

❑ Белоруссия Президенти Александр Лукашенко берган баёнотга кўра, 2 апрель куни Россия билан Белоруссия иттифоқи тузиш тўғрисидаги шартнома имзоланади.

❑ Душанбеда Тожикистон Президенти Имомали Раҳмонов ва Ҳиндистон ҳукуматининг давлат котиби Ригунат икки давлат ўртасидаги алоқаларни ривожлантириш истиқболларини муҳокама этдилар.

❑ Россия Бош вазири Виктор Черномирдин мамлакатда 16 июнга мўлжалланган Президент сайловларини бекор қилиш асло мумкин эмас, деб баёнот берди.

ХОРИЖДА

❑ Бугун Россия Президенти Борис Ельциннинг Норвегияга расмий ташрифи бошланади.

❑ 23 март куни Тайванда илк бор ўтказилган тўғридан-тўғри ва эркин сайловларда тўрт номзод орасида ҳукмрон Гоминдан партиясининг етакчиси Ли Дэнхуэй ғолиб чиқди.

❑ Техаслик миллиардер Рос Перро 1992 йилда бўлгани каби яна мустақил номзод сифатида АҚШ Президенти сайловида иштирок этиш ниятини билдирди. У аввалги Президент сайловида шахсий маблағлари ҳисобидан 70 миллион доллар сарфлаган бўлсада ниятига эриша олмаган эди.

❑ Кеча Покистон халқи миллий байрам — Покистон кунини кенг нишонлади.

❑ Суданда бўлиб ўтган Президент сайловларида яна генерал Омар Ал Башир давлат раҳбари этиб сайланди.

❑ Европадаги бир қатор мамлакатлар Буюк Британиядан мол гўшти импорт қилишни тўхтатиш тўғрисида қарор қабул қилдилар. Бунга ана шу мол гўштини истеъмол қилиш одамларни оғир хасталикка дучор қилиши мумкинлиги тўғрисидаги маълумотлар сабаб бўлди. Буюк Британия ҳукумати агар нуфузли олимлар буни тасдиқласалар ҳозир мамлакатда гўшт учун парвариш қилинаётган 11 миллион буқани йўқ қилишга тайёрлигини билдирди.

❑ АҚШ давлат котиби Уоррен Кристофер 1996 йил охирида НАТОга Марказий ва Шарқий Европанинг мамлакатлари аъзо қилиб қабул қилиниши мумкинлигини айтди.

❑ Покистон агар Ҳиндистон ҳам ўз ядровий иншоотлари текширилишига рози бўлса ядровий иншоотларини халқаро мутахассислар томонидан текшириб кўрилишига рози бўлишини билдирди.

БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ • БУГУНГИ КУН НАФАСИ •

ЁШЛАР ИТТИФОҚИ ШАҲАР ҚЎМИТАСИ ПЛЕНУМИ

Ўзбекистон Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар қўмитасининг навбатдаги пленуми бўлиб ўтди. Унда ўтган йили бажарилган ишлар ҳисоботи ва истиқболдаги режалар ҳақида Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар қўмитасининг биринчи котиби Равшан Абдуқодиров маъруза қилди.

Муҳокамада сўзга чиққанлар қўмита фаолиятини таҳлил қилиб, жамоат ташкилотлари билан доимий алоқаларни мустаҳкамлаш, мактаб ўқувчилари ва ёшлар ўртасида тартиббузарликка қарши курашни кучайтириш, талабалар ўртасида миллий истиқлол мафкурасини кенг тарғиб қилиш ва уларнинг барча таклиф-муаммоларига камарбаста бўлишни таклиф этдилар.

Шунингдек, пленумда мактаб ўқувчиларининг шаҳар транспортидан имтиёзли фойдаланишларини таъминлаш масаласи ҳам муҳокама этилди.

— Чунки, — дейди Равшан Абдуқодиров, — мактаб ўқувчиларининг кўпчилиги ҳар куни шаҳардаги кўплаб спорт ва санъат тўгаракларига қатнайдилар. Йўл харажатлари кўпгина ота-оналарга оғирлик қилаётганлиги сабабли бу масалани жиддий ҳал этишга қарор қилдик.

Маъруза юзасидан билдирилган мулоҳаза ва таклифлар ўрганилиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Пленумда шунингдек, Ёшлар Иттифоқи Тошкент шаҳар қўмитасининг бу йилги иш режаси ва бюджети ҳам тасдиқланди.

Баҳодир ҲАСАНОВ.

ЖИЛОЛАРИ ТИЛЛОДАН

Ҳар йилги Наврўз нашидаси «Шарқ гули» ҳиссадорлик жамиятида меҳнат қилаётган ишчиларга алоҳида завқ бахш этади. Бу йилгиси ҳам ўзгача. Чунки ҳозирги бозор иқтисодиётининг тақчил дамларига қарамай зардўзчилар, попопчилар тинимсиз изланишлар олиб боришаётир. Маълума Самиғова бошлиқ попоп цехи ишчилари Амир Темур сиймосини чойшабга тикишди.

— Бу ишни амалга оширишимиз бежиз эмас, — дейди Маълума опа. — Чунки бу йил улуғ соҳибқирон Амир Темурнинг 660 йиллик юбилейи нишонланади. Шу муносабат билан кўплаб фуқаролар мана шу турдаги маҳсулотга алоҳида эътиборни қаратганлари учун биз харидоргир маҳсулотдан кўпроқ ишлаб чиқаришга жазм этдик. Наврўз шодиёнаси кунларида бу маҳсулотлардан 250 дона чиқарилди, холос. Юбилей кунларигача яна анчагина ишлаб чиқарамиз.

Жамият аъзолари якка тартибдаги яратилган маҳсулотларга ҳам алоҳида эътиборни қаратдилар. Рассом Ёқут Нурматова томонидан тайёрланган ёдгорлик панно иқтисод қилинган ипак ҳисобига опа-сингил Маъмура ва Мадина Қаюмовалар томонидан гиламча қилиб тўқилди. Гиламчага ҳам Амир Темур сиймоси туширилган. Шунингдек байрам муносабати билан миллий жиҳозлардан келинлар уйига илинадиган терма дорпечларнинг янги нусхалари ҳам ишлаб чиқаришга тақдим этилди.

Гули АБДУЛЛАЕВА.

Олий ўқув юртларида

ИЛМИЙ АНЖУМАН

1-Тошкент Давлат тиббиёт институтида «Шу азиз Ватан барчамизники» деб номланган илмий-амалий анжуман ўтказилди. Анжуманни институт ректори, Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Турғунпўлат Даминов кириш сўзи билан очди.

«Иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш — фаровон ҳаёт асоси» мавзуида иқтисод фанлари доктори, профессор С. Воҳидова маъруза қилди. Нотиқ иқтисодий ислоҳотларни чуқурлаштириш борасида содир бўлаётган воқеаларнинг моҳияти, ижобий силжишларимизни янада мустаҳкамлаш учун нима ишлар қилиш зарурлиги ҳақида батафсил сўзлаб берди.

Дарҳақиқат, ҳозирги замон зиёли кишиси иқтисодий билимларни, техникани, замонавий компьютер, амалиётни, технологияни яхши тушунмоғи, чет тилида бемалол сўзлашмоғи зарур.

Ҳозирги кундаги қонунчилик фаолиятининг янги босқичи тўғрисида талабалар касаба ташкилотининг раиси, доцент А. Абдуфаттоев маъруза қилди. «Талабаларни бозор муносабатларига ўтиш даврида ахлоқий жиҳатдан тарбиялаш», «Ватаннинг келажаги — ёшлар» мавзусида доцент А. Мануилова, талаба Ф. Ниёзовалар сўзга чиқдилар.

Нозима ЎРМОНОВА.

1996 йил — Амир Темур йили

ҚАДРИЯТЛАР НАМОЙИШИ

Шаҳримизда соҳибқирон Амир Темур таваллудининг 660 йиллиги муносабати билан ўтказилаётган маданий анъаналар ва миллий урф-одатлар кўрик-танлови Акмал Икромов туманида ҳақиқий байрамга айланиб кетди.

Туман бўйича саралаган уч жамоа — «Боғистон» маҳалласидаги «Камалак» оилавий дастаси, туман халқ таълими бўлими ва Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университетининг ҳаваскорлар жамоалари ўз санъат ва билимларини намойиш этдилар. Кўрик-танлов шартларига кўра, унутилаёзган анъаналаримиз, маданий меросимиз ҳисобланган «Ёр-ёр», «Келин салом», «Меҳмон кутиш» каби удумларимизни барча гўзаллигу латофати билан саҳнада ижро этилиши томошабинларда катта таассурот қолдирди. Маълумки, турли вилоятлардаги шевалар, урф-одатлар ва миллий таомлар тайёрлаш усуллари хилма-хил бўлгани каби, «Ёр-ёр», «Келин салом» айтиш, меҳмон кутиш маросимлари ҳам ранг-барангдир. Шунинг учун Ўзбекистон давлат жаҳон тиллари университети талабалари томонидан республикамиздаги 12 та вилоятнинг урф-одатлари намойиш этилиши томошабинлар ва ҳакамлар ҳайъати томонидан айниқса қизғин олқишланди.

— Ушбу дастурни шароит тақозосига кўра, қисқа вақтда тайёрладик, — дейди университет ҳаваскорлар дастасининг бадиий раҳбари Сайёра Йўлдошева. — Шунинг учун ҳам вилоятларимизга оид миллий кийимлар, асбоб-анжомлар асосан ётоқхоналарда яшовчи талабаларга тегишли. Агар ҳар бир вилоятдан энг яхши миллий кийимлар махсус келтирилса, бундан ҳам қизиқарли дастур тайёрлаш мумкин.

Туман халқ таълими бўлими ходимлари ҳозирлаган миллий айтимлар ҳам томошабинларга манзур бўлди.

— Кўрикда асосан маҳаллаларимиздан вакиллар қатнашишини кўзда тутгандик, — дейди туман ҳокимининг ўринбосари, хотин-қизлар қўмитасининг раиси Адолат Носирова. — Чунки маҳаллалар сақланиб келаётган миллий удумларимизнинг асосий ўчоқлари ҳисобланади.

Ҳакамлар ҳайъатининг якдил қарорига кўра, Ўзбекистон Давлат жаҳон тиллари университетининг фольклор жамоаси кўрик-танлов ғолиби деб топилди. Уларга махсус совринни Акмал Икромов тумани ҳокими Осимхон Алихўжаев топширди. Кейинги ўринлардан жой олган маорифчилар ва «Камалак» оилавий дастасининг аъзолари ҳам қимматбаҳо совғалар билан тақдирландилар. Кўрик-танловнинг шаҳар миқёсидаги учинчи босқичида юқоридаги учта жамоа аъзолари биргаликда иштирок этадилар.

Беҳзод ЭГАМОВ.

Мустақиллигимиз — дахлсиз

СИЁСИЙ ЛЎТТИБОЗЛИК КЕТМАЙДИ

Россия Давлат думасининг Беловеж битимини бекор қилиш тўғрисидаги қарори ҳамма нарса ўз номи билан аталадиган бўлса, сиёсий лўттибозликнинг нақд ўзгинасидир. Бизни ҳеч ким мустақиллик йўлидан қайтара олмайди. Биз собиқ иттифоқни тиклаб, яна ҳукмронликни қўмсаётганларга баралла айтамиз: «жаноби» дума сиёсатдонлари, чучварани хом санабсизлар. Ўзбек халқи қадим-қадимдан ҳурпарвар, озодликда яшаган, адолатпеша Амир Темур авлоди ҳисобланади. Оёқ-қўлига зулм занжири тушиб изтироб чеккани, илм-фан саркардаларидан, доно боболаридан айрилгани, учар қанотлари қайрилгани етар.

Ишбилармонлари дунё юзини кўрган, Ватан соғинчида юрган юртдошлари, жигаргўшаларини эндигина топган, ўз мулки, тиллолари, ипак-пиллаларига, мису мармарларига эга бўлган, улуғ давлатлар билан борди-келди қилиб, байроғимиз БМТ пештоқида мағрур ҳилпираган пайтда яна эски коммунистик тузумга қайтишга асло йўл қўймаймиз. Бу борада Президентимиз сиёсатини якдиллик билан қўллаб-қувватлаймиз.

Келажак — бизники, ёш авлодимизни чет элларда ўқитиб, илм-ҳунар ўргатиб, илғор фан саркардалари, ҳунарпешалари бўлиб келгусида ажойиб, буюк давлат қурамиз.

Республика педагоглари, уруш ва меҳнат фахрийлари кенгаши номидан:

Шораҳим ГАДОЙБОЕВ,
республикада хизмат кўрсатган ўқитувчи.
Тўлаган РУСТАМОВ,
халқ таълими аълочиси.
Анвар АҲМЕДОВ,
халқ таълими аълочиси, олий тоифадаги ҳунар муаллими.
Тошболта ИМОМОВ,
кенгаш қатнашчиси.
Маҳкам АБДУРАҲМОНОВ,
кенгаш қатнашчиси.
Рихсивой ҚЎЧҚОРОВ,
халқ таълими аълочиси.
Рихситилла ҲУСАНОВ,
Меҳнат Қаҳрамони, халқ таълими аълочиси.

Энг афзали — тотувлик

ШОД-ХУРРАМЛИК БИЛАН

Эзгулик, меҳр-шафқат байрами рамзи бўлмиш Наврўзни украин маданий маркази жамоаси ҳам шод-хуррамлик билан нишонлади. Тамарахоним музейида Тошкентдаги қатор миллий-маданий марказлар вакиллари тўпланишди. Дўстлик ва ҳамжиҳатликдан диллари яйраган тантана қатнашчилари ўз шодликларини қувноқ қўшиқ ва рақсларда ифодаладилар. Сўнгра Наврўз таомлари, миллий ширинликлар билан тузалган дастурхон атрофида ҳазил-мутойиба, самимий суҳбатлар авжига чиқди.

«Офарин-96» қўшиқ-танлови совриндори Отабек Мадраҳимов, лирик хонанда Ширин Раҳимова, марказ оқсоқоли Сергей Гергешларнинг жозибали қўшиқлари йиғилганларда илиқ таассурот қолдирди. Украин камер театри яккахони Шуҳрат Баҳромов, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Юрий Ждановларнинг эҳтиросли қўшиқларида Наврўзи олам ва ишқ-муҳаббат мадҳ этилди.

Шунингдек, Киевдаги «Олтин дарвозалар» театри артистларининг чиқишлари ҳам мазкур йиғилишга алоҳида жозиба бахш этди. Кечада ёш украин шоирларининг шеърлари, халқ қўшиқлари янгради. Санъаткорлар ўз театрлари спектаклларидан парчалар ижро этишди. Улар шундай ажойиб шодиёнага таклиф қилганликлари учун маданий марказ раҳбариятига миннатдорчилик билдиришди.

Байрам кечасида Беларус, Молдова, Украинанинг Ўзбекистондаги элчихоналари ходимлари иштирок этишди. Улар кеча қатнашчиларини Навруз байрами муносабати билан табриклашди, Ўзбекистон халқига тинчлик, омонлик, эзгу ишларида улкан муваффақиятлар тилашди.

Софья ЗАЙЦЕВА,

«Батькивщина» украин маданий маркази бошқаруви аъзоси.

Спорт

ЁШ ЧЕМПИОНЛАР

Шаҳримиздаги «Спартак» бокс мактабининг залида 1980-81 йилларда туғилган ўсмирлар ўртасида бокс бўйича Тошкент шаҳар биринчилиги беллашувлари бўлиб ўтди. Беш кун давомида шаҳримиздаги бокс мактабларининг юзга яқин тарбияланувчилари 17 та вазн тоифасида ғолиблик учун кураш олиб бордилар. Ушбу мусобақа март ойининг охирида Қўқон шаҳрида бўлиб ўтадиган республика биринчилигининг саралаш турнири ҳисобланганн учун ҳам ёш чарм қўлқопчилар ўртасидаги баҳслар шиддатли ва муросасиз ўтди. Ҳал қилувчи финал беллашувларидан сўнг эса қуйидаги боксчилар ўз вазн тоифаларида зафар қучишди: 40 килограммгача вазнда А. Мавлонов («Спартак» жамияти), 42 килограммлилар ўртасида М. Абдуллаев («Спартак»), 44 килограммгача баҳсда Б. Хидиров (8-бокс мактаби), 46 килограммгача — Қ. Маҳкамов («Меҳнат ўринбосарлари»), 48 килограммгача — Қ. Султонов (8-бокс мактаби), 50 килограммгача — А. Айтохунов («Спартак»), 52 килограммгача — А. Зоидов (8-бокс мактаби), 54 килограммгача — А. Мусулмонов («Меҳнат резервлари»), 57 килограммгача — Ш. Ҳакимов («Меҳнат ўринбосарлари»), 60 килограммгача — В. Мўминжонов («Меҳнат ўринбосарлари»), 63 килограммгача — М. Ниғматов (8-бокс мактаби), 66 килограммгача — Д. Зокиров («Меҳнат ўринбосарлари»), 70 килограммгача — М. Шарафуддинов (8-бокс мактаби), 74 килограммгача — М. Соипов (8-бокс мактаби), 79 килограммгача — П. Васильев (8-бокс мактаби), 85 килограммгача — Шкандибин ҳамда 85 килограммдан ортиқ вазнда Абдуллаевлар зафар қучишди.

Биринчиликнинг барча совриндорлари фахрий ёрлиқлар ва қимматбаҳо совғалар билан тақдирланишди.

Дилмурод ИСМОИЛОВ.

Фармон ва ижро

ИШ ЖАДАЛ КЕТМОҚДА

Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш чора-тадбирлари тўғрисида»ги Фармони ва республика Вазирлар Маҳкамасининг яқинда қабул қилган қарори давлатимизнинг кучли ижтимоий сиёсатни амалга ошираётганлигининг навбатдаги далилидир.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банкининг шаҳар бошқармаси бошлиғи Адҳам Ҳайдаров ушбу ҳужжатлардаги қоидаларни амалга ошириш бўйича олиб борилаётган ишлари ҳақида ҳикоя қилади.

— 1996 йилнинг январь ойи мобайнида Халқ банки муассасалари омонатчиларнинг 1992 йил 1 январдаги ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган шахсий ҳисоб варақаларини инвентаризациялаш (қайтадан кўриб чиқиш) бўйича катта ишлар қилишди. Тошкент шаҳри бўйича бундай ҳисоб варақалари 1 миллиондан ортиқ бўлиб, уларнинг индексация миқдори 8,5 миллиард сўмни ташкил этди.

Маълумки, Фармонда махсус «Индексация» дафтарчаларини бериш 1996 йил 1 мартдан бошланиши таъкидланган эди. Банк тизими ходимлари бу чора-тадбирларнинг биринчи босқичини тезкорлик билан якунланганликлари натижасида биз аҳоли билан ишлашни муддатидан олдин — 15 февралдан бошладик.

Ҳозирги кунда бизга келаётган текширув маълумотлари шуни кўрсатмоқдаки, шаҳардаги барча халқ банкларида ишлар уюшқоқлик билан, осойишталик билан, навбатларсиз давом этаяпти. Аҳолига қониқарли хизмат кўрсатиш мақсадида Халқ банкининг барча муассасалари узайтирилган иш жадвали бўйича ишламоқда. Шу кунгача умумий миқдори 1,5 миллиард сўмни ташкил этувчи юз мингтадан ортиқ «Индексация» бўйича омонат дафтарчалари бериб бўлинди.

Аҳолидан якка тартибда тушаётган аризаларни ҳисобга олиб, шуни яна қайта таъкидлаш жоизки, қоидага асосан фақат Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ва республика ҳудудида доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар индексациялаш ҳуқуқига эгадирлар. Бунинг учун улар паспорт, яшаш турини, ҳарбий хизматчилар эса тегишли ҳужжатларини кўрсатишлари керак. Далолатнома ва бошқа шунга ўхшаш ҳужжатлар асосида махсус ҳисоблар очиш ва улар бўйича омонат дафтарчалари беришга йўл қўйилмайди.

Омонатлар бўйича қайта ҳисоблаш мобайнида қарорда кўзда тутилмаган турли баҳсли масалалар келиб чиқиши турган гап. Худди шу мақсадда шаҳар ва туман ҳокимликлари қошида юридик, банк, молия ва бошқа идоралар вакиллари иштирокида ҳудудий комиссиялар ташкил этилган. Комиссиялар фақатгина жойлардаги ишларни бошқариш ва назорат қилишга қаратмасдан, балки фуқароларни ҳам қабул қиладилар. Энг долзарб масалалар ҳар ҳафтада бўладиган мажлисларда аҳоли омонатларини индексациялаш бўйича тадбирларни амалга ошириш учун жалб этилган барча тегишли хизматлар иштирокида кўриб чиқилади.

Индексацияланган пулларни тўлашга келсак, улар омонатчиларга махсус дафтарчалари бериб бўлинганидан кейин амалга ошира бошланади. Тўлаш босқичма-босқич 10 йил мобайнида 10 фоиз индексация суммасининг миқдоридан бошлаб тўланади. Шунингдек, омонатчиларга шуни тушунтириш кераккки, «Сўраб олинадиган» ставкалар бўйича омонатлар қолдиғига қўшиладиган фоизлар омонат туридан қатъи назар, ҳар йили қўшиб борилади. Агар сизнинг омонатингиз масалан, муддатли бўлса, унга «Сўраб олинадиган» омонатлар фоизи қўшилади. Дарҳақиқат, шу йил 1 февралдан бошлаб «Сўраб олинадиган» омонатларга ҳар йили 30 фоиз қўшилади. Бу мен ўйлайманки, кўпчилик омонатчиларни қизиқтирса керак, улар индексацияланган пулларини 10 йилдан сўнг олишга қарор қилишлари мумкин. Бу вақтга келиб бу миқдор бир неча баравар ошиши мумкин.

Сўзимнинг охирида омонатчиларимизнинг диққатини индексация бўйича барча ишлар жойларда — банк муассасаларида амалга оширилишига қаратмоқчиман. Фақат қоидада ҳисобга олинмаган мунозарали масалаларни ҳал этиш учун туман комиссияларига мурожаат этиш мумкин. Уларнинг манзилини қуйида маълум қиламиз:

Акмал Икромов тумани — Фарҳод кўчаси, 21. Телефон: 74-16-75.

Бектемир — Ҳусайн Бойқаро кўчаси, 4. Телефон: 90-35-57.

Миробод — Нукус кўчаси, 18. Телефон: 33-28-24.

Мирзо Улуғбек — Пушкин кўчаси, 122. Телефон: 67-36-86.

Собир Раҳимов — Зиёмов кўчаси, 1. Телефон: 46-66-68, 29-05-96.

Сергели — А. Аҳматова кўчаси, 1. Телефон: 58-27-33.

Ҳамза — Фарғона йўли кўчаси, 21. Телефон: 33-33-72, 93-33-99.

Чилонзор — Халқлар дўстлиги кўчаси, 50. Телефон: 76-85-21, 77-35-65.

Шайхонтоҳур — Усмон Юсупов кўчаси, 3. Телефон: 41-34-22, 41-04-56.

Юнусобод — Амир Темур кўчаси, 72. Телефон: 35-14-95, 35-04-90.

Яккасарой — Муаллимлар кўчаси, 76. Телефон: 55-74-49, 55-74-07.

Шаҳар комиссияси бўйича қизиқтирган барча саволлар билан Халқ банкининг шаҳар бошқармасига, қуйидаги манзил бўйича мурожаат этиш мумкин: Халқлар дўстлиги шоҳ кўчаси, 6. Телефон 45-35-44, 46-66-43.

Элмира ЗАЙНУТДИНОВА ёзиб олди.

Бозор тадбиркорликни ёқтиради

ИЗЛАНИШ САМАРАСИ

Тошкент шаҳар йўловчилар ташиш транспорт корхонаси тизимига қарашли 1-автокорхона шаҳримиздаги намунали жамоалардан ҳисобланади. Автожамланма ҳозирги иқтисодий ислоҳотлар даврида ҳам самарали ишларни амалга оширмоқдаки, бу жамоанинг тинимсиз изланишлар олиб бораётганидан далолат беради.

Яқинда корхонада яна бир ўзига хос янгилик жорий этилди. Навбатдаги бу кўрик-танлов олдингиларидан тубдан фарқ қилади. Агар муқаддам ўтказилган кўрик-танловларда ихтирочилар, илғор ҳайдовчилар, машиналарга қайта жон бағишловчи таъмирчи-техниклар қатнашган бўлишса, бу сафар «Кимнинг иш жойи тартибли ва озода» деб номланган мусобақада жамоанинг барча аъзолари иштирок этдилар.

Мана шу янгилик муносабати билан биз корхонада бўлиб, унинг ишлари билан яқиндан танишдик.

Автокорхонада 123 та автобус мавжуд бўлиб, улардан оқилона фойдаланиш натижасида кунига 90—95 та автобус ўз йўналишлари бўйлаб хизматга чиқарилмоқда. Яқинда маъмурият қарори билан автокорхонада кўп йиллардан бери режа топшириқларини уддалаб, йўловчиларга намунали хизмат кўрсатаётган, йўл ҳаракати қоидаларига тўла риоя қилиб хавфли тасодифларга йўл қўймаётган 10 кишига янги «Мерседес» автобуси бириктирилди. Бундай илғорлар орасида Ҳасан Тулебоев, Виктор Терновский, Аҳад Қобилов, Аҳмаджон Хўжаев каби ҳайдовчилар бор.

Таъмирлаш-созлаш устахонаси бошлиғи Аваз Шерматов бошчилик қилаётган чилангарлардан 30 киши тунги смена ишини яхши ташкил қилишган. 2 та иситиш майдончасида машиналар навбатма-навбат иситилиб йўналишларга чиқарилмоқда. Чунки айрим машиналарнинг техник қисмлари совуқ кунда ўз хусусиятини бироз бўлсада йўқотади. Тунги созловчилар ҳар сменада 6 — 8 та автомашинани таъмирдан чиқаришаётир. Бу ишларда Миразиз Қосимов, Камол Низомов, Леонид Пушкарёв сингари чилангарлар ташаббус кўрсатаяпти.

Автокорхонада бир неча йилдан бери ўтказилиб келинаётган навбатдаги ўзаро мусобақага яқинда якун ясалди. Шунга кўра Камолиддин Низомов бошлиқ агрегат, Миразиз Қосимов бошлиқ таъмирлаш устахонаси аъзолари 1 — 2-ўринларни эгаллашди. Ғолибларга пул мукофотлари берилди. Бундай усул ишчиларда меҳнатга бўлган қизиқишни янада оширмоқда.

Автокорхонада ўтган 1995 йилда йўловчиларни ташиш режаси ортиғи билан бажарилди. Умумий даромад режадагидан мўл бўлди. Йил давомида 6283,4 ўрнига 7248,1 миллион километр масофа босиб ўтилди.

Бу йилги иқтисодий кўрсаткичлар, ўтган йилдагига нисбатан бир мунча юқори бўлишини икки ойлик натижа кўрсатиб турибди. Бу ютуқларнинг боиси автокорхона маъмуриятининг ишчи кучидан унумли фойдаланиши, шунингдек, йўловчиларга хизмат кўрсатишни яхши йўлга қўя олганидадир. Носоз ва таъмирталаб бўлиб қолган техник жиҳозларни тезда тузатиб, автобусларнинг йўловчилар хизматига доимо шай қилиб қўйилиши ҳам ижобий натижа бермоқда.

Корхонада 12 та созлаш-таъмирлаш цехлари мавжуд бўлиб, унда 112 киши фаол меҳнат қилади. Уларга етук мутахассислар бириктирилган. Камолиддин Низомов, Миразиз Қосимовларни шулар жумласига киритиш мумкин.

Йўлчи Рустамов, Абдиқодир Мирраҳимов, Мансур Раҳматов сингари чилангарлар эса ўз вазифаларини сидқидилдан адо этиб ҳамкасбларига намуна бўлишмоқда.

Корхонада тажрибали металл йўнувчи Виктор Карпов, пайвандловчи Маҳамат Ҳакимовларнинг ишларидан барча ҳайдовчилар мамнун. Уларнинг ёрдамида муҳим эҳтиёт қисмлар қайта таъмирланиб машиналарга ўрнатилмоқда.

Бош муҳандис Раҳматулла Ҳамидуллаев доимо цех ишчилари орасида. У мунтазам таъмирлаш-созлаш сифатини назорат қилиб боради.

Усмон МУҲАМЕДОВ.

«Ўздонмаҳсулот» давлат ҳиссадорлик корпорациясига қарашли Тошкент технология техникумининг ташкил топганига ярим асрдан ошди. Узоқ йиллик тарихга эга бўлган зиё маскани фаолият кўрсата бошлаган дастлабки чоғларданоқ қўшни республикаларнинг ҳам эҳтиёжини қондириш йўлида беминнат хизмат қила бошлади. Хусусан бу ерда таълим олган юзлаб қардошларимиз ўз соҳаларининг етук мутахассислари бўлиб етишишди. Республикамиз мустақилликка эришгач, барча соҳаларда бўлгани каби техникум фаолияти ҳам кенг қулоч ёзиб юксала бошлади.

Таълим масканларида

НАЗАРИЙ БИЛИМЛАРНИ АМАЛДА МУСТАҲКАМЛАБ

— Бизнинг техникум донни қабул қилиш, қайта ишлаш ва тайёр маҳсулотларни етказиб бериш корхоналарига мутахассислар тайёрлайди, — дейди техникум раҳбари Рашид Эргашев. — Ушбу масканимиз ташкил топган дастлабки йилларда донни сақлаш ва донни қайта ишлаш технологияси ихтисосликлари бўйича мутахассислар тайёрланарди. Ўзбекистон ўз йўли, порлоқ келажагига эга мустақил давлат сифатида бўлгач, энди ўз йўлимизни ўзимиз белгилаш имконини берди.

Республикамиз нурли истиқболи, равнақини кўзлаб халқ хўжалиги тизимини муносиб мутахассислар билан таъминлашга эътибор берилмоқда. Бу соҳада техникумда бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Бугунги кунда илм масканимизда 6 та бўлим фаолият кўрсатмоқда. Давр талабидан келиб чиққан ҳолда донни қайта ишлаш корхоналари учун электромеханиклар, бухгалтерлик ҳисоби ҳамда 1995 — 1996 ўқув йилидан бошлаб тижорат фаолияти бўлимлари ташкил этилди. 1994 йилдан бошлаб техникумга талабалар тест усулида танланиб, Ўзбекистон Республикаси давлат тест комиссияси томонидан ўқишга қабул қилинадиган бўлди. Ушбу зиё масканида 500 га яқин кундузги, 400 дан ортиқ сиртқи бўлимда талабалар таҳсил олмоқдалар.

— Техникум талабаларига яратилган шарт-шароитлар хусусида ҳам тўхталсангиз. Чунки уларнинг ўз соҳалари бўйича чуқур билим олишиб, етук мутахассис бўлиб етишишларида мана шу омиллар жуда муҳим ўрин тутади.

— Шуни мамнуният билан таъкидлаш лозимки, ҳукуматимиз томонидан талаба ёшларга алоҳида эътибор, кўплаб ғамхўрликлар кўрсатилаётир. Президентимизнинг Фармони асосида стипендияларнинг оширилиши, бундан ташқари ёрдамга муҳтож, кам таъминланган оилалардан келиб ўқиётганларга моддий кўмак бериш мақсадида техникум фонди ва бошқа баъзи манбалардан ёрдам ажратиб борилялпти. Вилоятлардан келганларнинг ҳаммаси ётоқхона билан таъминланган. Ётоқхоналаримизда барча қулайликлар мавжуд. Талабаларнинг дарсдан бўш вақтларида кўнгилли ҳордиқ чиқаришлари учун барча шарт-шароитлар яратилган. Спорт мажмуи ёшларимиз хизматида. Шунингдек, яқинда сартарошхона ишга туширилди. Катта ўқув-услубий ва бадиий китоблардан иборат кутубхона фаолият кўрсатмоқда.

— Мураббийлар, шунингдек ўқувчиларнинг чуқур билим олишларида ва амалий машғулотларнинг ўтказилиши йўлида қилинаётган ишлар ҳақида ҳам сўзласангиз.

— Ёшларга 30 дан ортиқ олий малакали педагогик жамоа мутахассислик ва умумий таълим бўйича замон талабларига мосланган ҳолда дарс ўтадилар. Малакали мутахассислар етиштириш учун намунали жиҳозланган тажрибахоналар, фан кабинетлари, хом ашё базаси ҳаводек зарур. Барча бўлимлардаги тажрибахона ва фан кабинетлари қайта жиҳозланди. Тижорат фаолияти бўлими очилиши муносабати билан янги лингафон хонаси ташкил этилиб, таъмирдан чиқарилди. Хонани замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозлаш тугалланиш арафасида. Чунки бугунги талабаларимиз эртанги кунда мутахассис сифатида жаҳон бозори талаблари асосида иш юрита билишлари шарт. Бунинг учун албатта инглиз тилини билишлари керак. Электромеханика бўлимида замонавий компьютерлар билан жиҳозланган «Физика-математика» хонаси мавжуд. Унга 30 йил педагогик тажрибага эга Муҳайё Мирзабекова раҳбарлик қилади. Техникумни қайси бўлими бўлмасин албатта, математикани ўқиши, билиши шарт. Чунки ҳаётимиз ҳам математик қонуниятларга асослаб қурилганга ўхшайди. Техникумимизда бундай мураббийлар кўп. Уларнинг кўпчилиги анча йиллардан бери меҳнат қилишади. Доимо янгиликларга интилиб, ўз устиларида тинмай изланадилар.

Амалиёт машғулотларига келсак улар назарий билимларини республикамиздаги энг илғор, замонавий асбоб-ускуналар билан жиҳозланган ун заводлари, нон заводлари ва етакчи корхоналарда ўтайдилар.

— Қилинаётган ишлар талайгина экан, уларнинг ривожи албатта маблағ билан ўлчанади...

— Гапингизни тушундим. Ишларимизнинг ривожида «Ўздонмаҳсулот» давлат ҳиссадорлик корпорациясига қарашли корхоналар ёрдамини айтиб ўтиш лозим. Лекин, педагогик жамоамиз ҳам қараб ўтиргани йўқ. Техникум ҳудудида иссиқхона мавжуд. Унда лимон етиштириш йўлга қўйилди. 300 килограммгача лимон ҳосили териб олинади. Ундан тушган маблағ техникум ҳисобига ўтказилади. Юқорида айтиб ўтганимиздек сартарошхонадан озми-кўпми даромад келиб турибди. Шунингдек, техникум ошхонаси бу йилдан бизнинг ихтиёримизга ўтказилди. Тушаётган фойда ҳам техникум ҳисобига келиб тушмоқда. Ана шу йиғилган маблағларга керакли жиҳозлар олиш, таъмирлаш ишларини амалга оширишни йўлга қўйганмиз. Кичик тикув цехи очиш ҳаракатидамиз. Цех ишга тушгач талаба қизларимиз ўқишдан бўш пайтларида ишлаш имкониятига эга бўладилар. Албатта, бундан ҳам талаба, ҳам техникум манфаатдор бўлади.

Доно АҲМЕДОВА.

СУРАТЛАРДА: техникумнинг умумий кўриниши; она тили ва адабиёт ўқитувчиси Сафура Холназарова дарс ўтмоқда; электромеханика бўлими мудири Муҳайё Мирзабекова; ўқувчилар компьютер сирларидан сабоқ олмоқдалар.

Рашид Галиев олган суратлар.

Мардлар қўриқлайди Ватанни

МУҲИМ МАШҒУЛОТ

Саф тайёргарлиги ҳарбий таҳсил ва тарбиянинг асосий ва муҳим машғулотларидан ҳисобланади. У ҳарбий хизматчиларда эпчиллик, ташқи қиёфанинг салобатлилигини таъминлайди, якка ҳолда ва ҳамкорликда ҳаракат қилиш кўникмасини ҳосил этади. Буни капитан Қодир Тожиев хизмат қилаётган қисмда яхши билишади.

Саф тайёргарлиги амалий иш бўлиб ҳар бир ҳаракатни кунт билан ўрганиш, қайта-қайта такрорлаш даркор, мунтазам машқ қилиш зарур. Акс ҳолда бу борада аниқлик, нафосатга эришиб бўлмайди.

Бунга оддий аскар Баҳром Мараимов ҳам ишонч ҳосил қилди. Бундан бир йил олдин ҳеч нарсага қовушмай юрган Баҳром эндиликда ротаси сафида савлат тўкиб туради. Саф тайёргарлик машқлари унга бошлиқлар топшириқларини аниқ ва пухта бажаришда ҳам ёрдам бермоқда.

Виктор КАЛОШИН.

ДАМ ОЛИШ СОАТИДА

Қисмимизда ҳарбий хизматчиларнинг маданий дам олишлари учун тегишли шароит мавжуд. Назарий машғулотлар тугагач, телевизор кўрамиз, радио, магнитофон эшитамиз, ижтимоий-сиёсий хонада эса газета ва журналларнинг янги сонларини ўқиймиз.

Дам олиш кунлари эса янада кўнгилли ўтади. Спорт мусобақалари ва бошқа қизиқарли тадбирлар ўтказилади. Уруш ва меҳнат фахрийлари, ёзувчи ва шоирлар, кўзга кўринган санъаткорлар билан учрашувлар ташкил этилади. Бадиий ҳаваскорларнинг концертлари намойиш этилади.

Бундай тадбирларнинг амалга оширилиши аскарлар ҳарбий билим ва жанговар техникани пухта эгаллашларига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Яқинда шахсий таркибимиз аъзолари учун миллий чолғу асбоблари келтирилди. Бу эса уларнинг маданий дам олишларида қўл келади.

Ҳозир қисмимизда қишки ўқув мавсуми давом этмоқда. Бўлинмамиз аъзолари ўқув мавсумини «аъло» баҳолар билан тугаллашга аҳд қилишган. Мен ҳам улардан ортда қолмасликка интилмоқдаман.

Ўктам АСРОЛОВ, оддий аскар.

ПУХТА ТАЙЁРГАРЛИК

Яқинда Шокир Жўраев командирлик қилаётган бўлинмада саф тайёргарлиги бўйича кўрик бўлиб ўтди. Бундан асосий мақсад янги ўқув йилига аскарларнинг тайёргарлик даражасини текшириш эди. Унга бўлинмадаги барча ҳарбий хизматчилар яхши тайёргарлик кўришди. Зобитлар ва прапоршчиклар, сержантлар ва аскарлар ўқув мавсумининг биринчи кунлариданоқ юксак натижаларга эришиш учун барча зарур чора-тадбирлар кўрилди.

Кўрикда катта лейтенантлар Алишер Алижонов ва Шуҳрат Шаймулинлар бўлинмалари энг яхши бўлинмалар қаторидан ўрин олишди. Бунда батарея старшинаси — муддатдан ташқари хизмат старшинаси Абдумалик Холбоевнинг ҳиссаси катта. У ўз хизматдошларига кўп жиҳатдан намуна бўлмоқда. Ўт очиш взводи командири ўринбосари кичик сержант Сирожиддин Дониёров энг яхши кичик командир сифатида тилга олинди. Оддий аскар Улуғбек Шоймардонов ҳам командирликнинг мукофотига сазовор бўлди.

Мана, ўқув йили ҳам бошланиб бўлди. Дастлабки машғулотлардаёқ қилинган меҳнат зое кетмаганлиги маълум бўлди. Шу кунларда қисмда ўз олдиларига қўйилган вазифаларни муваффақиятли адо этиш учун тайёргарлик суръатига суръат қўшиляпти.

Владимир ВИКТОРОВ.

Тежамкор бўлайлик

ИҚТИСОД ҚИЛСАК ЎЗИМИЗГА ФОЙДА

Ҳеч бир кунимизни электр энергиясиз тасаввур қила олмаймиз. У фақат хонадонимизни чароғон қилибгина қолмай, балки ишлаб чиқаришларни ҳам тўла қувват билан таъминлайди. Шундай экан, электр энергиясини бекорга сарф қилмай, ундан авайлаб-асраб фойдаланиш мақсадга мувофиқдир. Оқшомхонлардан таҳририятимизга электр энергияси сарфланиши хусусида, унга олдиндан ҳақ тўлаш, қоидалари ҳисобдонларда кўрсатилган рақамларни аниқ ҳисоб-китоб қилиш ҳақидаги саволлар келаётганлиги муносабати билан Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонасининг энергия таъминот хизмати бошлиғи Шоакбар Жамоловга мурожаат қилдик.

— Оқшомхонларни юқоридаги саволлар қизиқтираётгани бежиз эмас. Чунки фойдаланилган электр қуввати учун тўланадиган ҳақнинг ошганлиги биринчи навбатда истеъмолчиларимизни тежамкорликка ундайди. Ахир арзон экан, деб баъзи хонадон эгалари эрталабдан кечгача беҳуда электр энергияси сарфланишига йўл қўяётганликлари сир эмас-ку.

— Шоакбар Яхшибоевич, айтингчи, масалан, мижоз бир йиллик фойдаланадиган электр энергиясига олдиндан ҳақ тўлаб қўйди, дейлик. Бироқ, бу даврда энергия ҳақи яна ошиб қолади. Бундай ҳолларда мижоз ўртадаги тафовутни ўзини тўлайдими ёки ҳисоб-китоб яна қайтадан қилинадими?

— Масалан, сиз электр энергияси учун ярим ёки бир йил учун олдиндан ҳақ тўлаб қўймоқчисиз. Бунда ҳисоб-китоблар ўртача бир ойда сарфланган электр энергияси ҳисобидан олинади. Йил охирида эса бутқул ҳисоб-китоб электр ҳисоблагич кўрсатувига кўра бажарилади. Агар шу даврда электр энергияси учун ҳақ тўлаш тарифи ўзгариб қолса сиз энергия таъминот хизматига янги тариф бўйича қайта ҳисоблатиш учун охирги тўланган ҳужжатингизни тақдим этишингиз зарур.

— Ҳамма масалаларда бўлгани каби электр энергиясига ҳақ тўлашда ҳам имтиёзлилар кўплаб учрайди. Борди-ю улар бирон сабаб билан ҳужжатларини қайтадан расмийлаштирмоқчи бўлсалар унда қандай маълумотлар керак бўлади?

— Биринчи навбатда ўша кишининг яшаш жойида рўйхатдан ўтганлиги ҳақидаги ҳужжат (паспорт), мижозлар дафтарчасига қайд этилган охирги тўлов суммаси, уруш қатнашчиси ёки ногиронлигини тасдиқловчи гувоҳнома, Чернобиль атом электр станцияси фалокати оқибатларини тугаллашда қатнашганлардан эса шу ҳақдаги ҳужжатлар талаб этилади.

Мактаб ўқитувчилари, олий ўқув юрти, коллеж, лицей, ҳунар-техника билим юртларининг ўқитувчилари, мактабгача ёшдаги болалар муассасалари ва болалар уйлари тарбиячиларидан ишлаб турган жойларидан маълумотнома талаб этилади. Ушбу ҳужжатлар бир ой мобайнида қонуний кучга киради. Шунингдек, ишламайдиган нафақахўрлар, урушда ҳалок бўлганларнинг оилалари, биринчи гуруҳ кўзи ожизлар тўловлардан озод қилинганлик ҳуқуқини берадиган қайд дафтарчаларини тавсия этадилар.

— Ҳали ҳам электр ҳисоблагич ўрнатилмаган хонадонлар онда-сонда бўлсада учраб туради. Албатта, бунинг турли сабаблари бор. Хўш, мана шундай ҳолда электр энергияси учун ҳақ тўлаш тартиби қандай олиб борилади? Шу ўринда яна бир нарсани қайд этиб ўтиш лозим. Хусусан хонадон ташқарисида ўрнатилган ҳисоблагичларни ҳам ўғирлаш ҳоллари тез-тез содир бўлиб туради. Шундай тақдирда электр энергиясининг ҳисоботи қай тарзда кечади?

— Электр ҳисоблагич бўлмаса, ҳокимлик томонидан тасдиқланган вақтинчалик жадвал бўйича турар жой майдони ҳисобга олинган ҳолда энергия сарфиёти қуйидагича аниқланади. Бир хонали хонадон учун бир ойда 110 киловатт-соат юзасидан ҳақ тўланади. Худди шунингдек, икки хонали уй эгалари 150 киловатт-соат, уч хонали хонадон соҳиблари 185 киловатт-соат, тўрт хонадан иборат бўлган уй эгалари 220 киловатт-соат, 5 хонали хонадон учун эса 250 киловатт-соат электр энергия ҳисобидан ҳақ тўланади. Борди-ю эшик ортига ўрнатилган электр ҳисоблагич ўғирланган ҳолда амалдаги қонун-қоидаларга кўра мазкур уй қайси турар жой муассасаси тасарруфида бўлса ўша муассаса жавобгар ҳисобланади.

— Шундай ҳолнинг олдини олиш учун эшик ортига ўрнатилган ҳисоблагичларни хонадон ичига кўчирса бўлмайдими?

— Шундай қилиш мумкин. Лекин бу ишни амалга ошириш учун энг аввало турар жой ижара корхонасига мурожаат этиш керак. Улардан рухсат олингандан кейин эса энергия таъминоти нозири чақирилади. У электр ҳисоблагични кўриб тамғалаб қўяди. Бундай юмушни бажаришда сизга 33-82-03 телефони ёрдам бериши мумкин.

— Шу ўринда яна бир масалани аниқлаб олиш керакка ўхшайди. Хусусан бир оила эгаси кўчиб кетган хонадонга жойлашди дейлик. Уйнинг собиқ эгаси мижозлик дафтарчасини ёки унда электр энергияси учун тўланган ҳақ қайд этилган ҳужжатни қолдирмай кетиб қолган тақдирда янги уй эгаси унинг қарзини тўлаши керакми? Ёки бундай ҳолларда бошқача йўл тутиладими?

— Бундай вақтда зудлик билан энергия таъминоти хизматига мурожаат этиб ўша уйнинг собиқ эгасидан қолдирган қарзини тўлашни талаб қилиш зарур бўлади. Акс ҳолда эски қарзларни уйнинг янги эгаси тўлашига тўғри келади.

— Яна бир савол. Ҳозир кўпчилик фуқаролар хусусий корхона очишмоқда. Албатта, бу корхоналарни электр энергиясиз тасаввур этиб бўлмайди. Борди-ю хусусий мулк эгаси янги очилаётган корхонаси учун электр қувватини киритмоқчи бўлса унда кимга мурожаат этиши мумкин?

— Корхона эгалари шундай пайтларда энергия таъминот хизматига ариза берадилар. Унга қўшимча ҳокимлик томонидан рухсат этилган гувоҳнома ҳам тақдим этилади. Шунга кўра янги корхонага электр ҳисоблагич ўрнатиб берилади. Фойдаланилган электр энергия учун ҳақ амалдаги тарифларга кўра тўлаб борилади.

Умуман ҳозирги бозор иқтисодиёти даврида ҳар бир ишда тежамкорлик қилиш лозим бўлади. Шунинг учун кўпни кўрган кишилар: «Тежамкорликда хислат кўп», деб бежиз айтишмайди.

Суҳбатдош Бахтиёр АКБАРОВ ва Маҳмуд ОРИПОВ.

Ўзбекистон ва жаҳон

ЯНГИ ДЎСТЛИК ЖАМИЯТИ

Ўзбекистон Республикаси халқаро маданий-маърифий алоқалар миллий ассоциациясида «Ўзбекистон—Италия» дўстлик жамиятини тузиш учун жамоатчилик вакиллари ва журналистлар иштирокида таъсис йиғилиши бўлиб ўтди. Анжуманни ассоциация раиси Мираҳмад Мирқосимов кириш сўзи билан очиб, Ўзбекистон ва Италия ўртасида ҳар томонлама алоқаларнинг тобора ривожланиб бораётганлигини таъкидлади.

— Ўзбек-итальян маданий алоқалари кўп асрлик тарихга эга, — деди у. — Император Адриана даврида (эрамизнинг XI асри) ҳам сарой хонимлари узоқ Мароқанд (Самарқанд)дан Буюк Ипак йўли орқали келтирилган нафис матолардан либос кийганлар. Итальян адабиётининг йирик намояндалари — Данте Алигьери, Жовани Бокаччо, Петрарка, Вергилий ва Жанни Родариларнинг асарлари ўзбек тилига таржима қилинган.

Таъсис йиғилишида «Совпластитал» қўшма корхонасининг директори А. Мелкумов, «Ўзэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг бош директори А. Алимбоев, Ўзбекистон Жаҳон тиллари университетининг ректори Ж. Бўронов ва бошқалар иштирок этдилар. Шунингдек, анжуманда Италиянинг Ўзбекистондаги фавқулодда ва мухтор элчиси Иоланда Брунетти Гоэтц хоним ҳам қатнашиб, дўстлик жамиятининг фаолиятини ҳар томонлама қўллаб-қувватлаяжагини изҳор этди.

Таъсис йиғилишида Тошкент Давлат консерваториясининг ректори Офелия Юсупова «Ўзбекистон — Италия» дўстлик жамиятининг раиси этиб сайланди.

Бахтиёр ҲАЙДАРОВ.

1996 йил — Амир Темур йили

БУЮК СИЙМОГА ЭҲТИРОМ

Амир Темур шахси ва даври Ғарбда илгари замонларда ҳам, ҳозир ҳам анча холис баҳоланиб келинади. Испания, Франция ва Англияда XVI, XVII, XVIII асрлардаёқ соҳибқирон ҳақида бир қатор илмий ва драматик асарлар яратилиб, уларда уни «Буюк Темурбек» деб ҳурмат билан атайдилар. Бу драматик асарлар Ғарб театрларида ҳозиргача намойиш қилинади.

Инглиз ёзувчиси Кристофер Марлонинг «Буюк Темур» асари Оврупо саҳналаридан икки юз йил давомида тушмай келганини иншо этадилар.

Оврупалик тадқиқотчилар кўп ҳолларда Амир Темурни ўзлари яхши билган Доро, Александр македонский, Цезар, Бонапартга қиёс қиладилар, уни Наполеоннинг устози деб билишади. Таниқли немис ҳарбий тарихчиси Хаммер Амир Темурни Македониялик Александрга таққослаш мумкин деб ёзади: «Бу таққослаш уларнинг жасурлиги, фотиҳлик, инсонпарварликлари ва ниҳоят, камсуқумликларидаги ўхшашликка асосланади. Александр дабдабадан нозиклашган халқларни забт қилган бўлса, Темур жанговар подшоҳликларни истило қилди. Биринчиси тахтда туғилган бўлса, иккинчиси кўрғончада туғилди. Ана шундай фарқдан қатъи назар, жаҳон саҳнасига чиқишида метин барқарорлик, фавқулодда ўзини тута билиш, ўрни келганда эҳтиёткорлик Темурни юксак қудрат чўққисига кўтарди ва бу фазилатлар уни умрининг сўнгги дақиқаларигача тарк этмади»...

XV-XVI асрлардаёқ испан, итальян, француз, немис, инглиз олимлари Амир Темур шахсига катта қизиқиш билан қараганлар, унинг ҳаёти ва фаолияти ҳақида жилд-жилд китоблар ёзганлар. Мустафо Алининг «Тарих мазмуни» Форест ва Пирандинининг «Буюк Темур ҳаёти», Шармуанинг «Темурнинг Тўхтамишга қарши юриши», Силвестр де Саси ва Хинтоннинг «Темурнинг Шарл VI ва Генри IV билан ёзишмалари» каби асарлари ўша даврлардаёқ жуда машҳур эди.

Туркия шаҳзодаси Салим ва бошқа султонларнинг девонхона котиби бўлган Мустафо Али Абдулло Ғолиб ўғли (1541-1600) — Мустафо Алининг «Тарих мазмуни» (1592-93) тўрт жилдлик асарининг Туркия султонлари тарихи акс эттирилган тўртинчи жилдининг 3-4 бобларида Амир Темурнинг сиёсий ва ҳарбий фаолияти ниҳоятда холис баён этилган. Мустафо Али «Тарих мазмуни» китобини ёзишда Шарафиддин Али Яздий, Ибн Арабшоҳ, Мирхонд ва Хондамир асарларидан фойдаланган.

«Энг ҳаққоний тарихни ёздим» деб баён этган туркиялик Мустафо Али Амир Темур фаолиятига юксак баҳо беради, соҳибқироннинг мусулмон амирлари ва султонлари ичида энг кучлиси, ислом дунёсини сиёсий ва диний жиҳатдан бирлаштиришдаги буюк хизматларини таъкидлайди.

Мустафо Али эътирофича, ўша даврда Туркияда шариат қонун-қоидаларига амал қилинмас, давлат бошқарувининг асоси қилиб фақат қонун белгиланган эди. Шариат — мусулмонлар учун умумий, зарурий ва муқаддас бўлиб, у илоҳий кучга эга. Қонунни эса одамлар тузган. Турк султонлари фақат қонун кучига таяниб иш юритган бўлсалар, Амир Темур бир йўла ҳам Шариат, ҳам Қонун кучига риоя қилган. Мустафо Али Турк султонларини шу жиҳатдан танқид қилади ва кейинчалик турк ҳукмдорлари ҳам Темурийлар сиёсатини яхши ўрганганлари, давлат бошқарувида Ҳусайн Бойқаро тажрибаларидан фойдаланганликларини таъкидлайди.

Мустафо Али Амир Темурнинг ҳақиқий мусулмон бўлгани, бир йўла «Соҳибқирон» ва «Соҳиби зуҳур» унвонига эга эканлигини қайд этади. Унинг фикрича, жаҳонда учта жаҳонгир ўтган: македониялик Александр, Чингизхон, Амир Темур, Султонлар икки йўл билан тахтга чиқадилар. Биринчиси — маълум ҳудудни идора қилишни сулоласидан мерос олган султонлар. Иккинчиси — давлатни қўшин кучи билан эгаллаб, ўзларининг ютуқлари эвазига ҳукмдор бўлганлар. Бундай султонлар «Соҳиби зуҳур» деб аталади. Мустафо Али ёзишича, Амир Темур бир йўла «Соҳибқирон» ва «Соҳиби зуҳур» бўлиб, ҳеч қачон урушда енгилмаган, омадли, ғалабага эришишда моҳир бўлган.

Мустафо Али Амир Темурнинг Боязидни енгишини ислом ғояларига содиқликда, умумий шариат тартиб-қоидалари билан иш кўрганликдадир, деб изоҳлайди. Қонуний мустақиллик ва ислом ғояларига амал қилган Амир Темур ўз ҳарбий қўшинини, ҳуқуқий ва хусусий мулкчиликни қаттиқ туриб ҳимоя қилган. Муаллиф кўрсатишича, XIV аср охири ва XV аср бошларида тўрт буюк давлат (ўзбеклар, сафавийлар, турк султонлиги, темурийлар)ни бирлаштирган улуғ салтанат вужудга келдики, бу чин маънода ислом давлати эди. Туркий давлатлар бошқарувда уч тамойил — шариат, қонун ва султон (подшоҳ -ҳукмдор) устивор бўлган. Бу «дин, давлат ва бошқарувининг ўзига хос туркий йўли» эди.

Мустафо Алининг илмий мероси, жумладан «Тарих мазмуни» китоби Ғарб тадқиқотчилари (Корнел Х.Флайшер, Андреас Тиетсе (АҚШ), Э.Бирнбаун (Канада), Б.Флеминг (Олмония), Отсиз Ниҳол (Туркия) ва бошқалар томонидан чуқур ўрганилган.

Соҳибқирон ҳаёти ва даври бизда қатағон этилган пайтларда ҳам хорижлик тарихчилар, ёзувчилар бу мавзуга катта қизиқиш билан қараб, инглиз, немис, француз, турк, ҳинд ва бошқа тилларда ўнлаб асарлар яратдилар. Айниқса, Хилда Хукхемнинг «Соҳибқирон» (Лондон, 1964), Р.Гросснинг «Амир Темур ҳаёти» (Нью-Жерси, 1970), Беатриса Манснинг «Темур давлатининг юксалиши ва идора этилиши» (Кембриж, 1989) ва бошқа муаллифларнинг асарларида Амир Темур шахсига, фаолиятига, давлатига юксак баҳо берилган. Америкалик тарихчи Жон Вуд қадимги қўлёзмаларга суяниб «Темурийлар сулоласи» деган ва бошқа тадқиқотлар яратди. Германияда Ханс Роберт Рюмер «Темурийлар даври манбалари», Францияда Жан Поль Руи ва Люсьен Карен «Тамерлан» деган (1978, 1991) асарларини эълон қилдилар. Бу китобларни аслиятдан ўзбекчага таржима қилиб, китобхонлар кўнгил мулкига айлантириш вазифаси бизнинг зиммамиздадир...

Француз шарқшунослигида Амир Темур ва Темурийлар даври маданиятини ўрганишнинг илк босқичи улар ҳақида форс, араб, турк тилида ёзилган китобларни таржима қилиш, жумладан Л.Ланглэнинг «Темур тузуклари» таржимаси (1787), Сактийонинг «Буюк Темур тарихи» (1677) асари, Силвестр де Сасининг «Амир Темур ва Шарл VI ёзишмалари» (1817) ва бошқа тадқиқотлардан бошланган эди. «Темур тузуклари»нинг рус тилидаги илк нашри ҳам Л.Ланглэнинг французча таржимаси асосида амалга оширилган бўлиб («Уложение Темура», таржимон Н.Ликошина), у Н.Остроумов сўзбошиси билан 1894 йили Қозонда нашр этилди.

XIX асрда Францияда Мураджа де Охсан «Чингизхондан Темургача мўғуллар тарихи» (1852), Х.Моранвелле «Темур ва унинг саройи аҳли хотиралари» (1894), Р.Марга «Темур тарихи» (1739), Э.Блоше «Самарқанд ёзувлари» (1897), Де Круазе «Темурийлар даврида Самарқанд ёдгорликлари» (1891), Ж.Капю «Темур салтанати бўйлаб» (1892), Ужфалви Бурдон «Париждан Самарқандга» (1880), Э.Ғаллуа «Темур пойтахтига саёҳат» (1898) каби рисола ва хотираларини француз тилида нашр эттирдилар. Айниқса, асримизда Л.Буванинг «Темурийлар цивилизацияси ҳақида қисса» (1926), А.Шампдорнинг «Темур» (1942), М.Першеронинг «Осиё ҳоқонлари» (1951), Э.Берлнинг «Европа тарихи: Атилладан Темургача» (1946), Р.Груссенинг «Дашт салтанати» (1939), М.Брионнинг «Темур» (1960), Л.Каренинг «Темур ёхуд Темур ҳоқон салтанати» (1978), «Темур даврида Самарқанд йўли» (1999), Жан Поль Рунинг «Бобур» (1986), «Темур» (1991), Тьерри Зарконнинг «Сўфизмнинг Темурийларга ва Улуғбекка таъсири» (1994), В.Фурненинг «Самарқанд 1400-1500: Темур пойтахти, империя ва уйғониш юраги» (1995), Амин Малуфнинг «Самарқанд» (1990), Милена Новичнинг «Самарқандда ёққан олтин ёмғир» (1994) каби тадқиқотлари, рисолалари, романлари яратилди.

Сўнгги йилларда француз тилида яратилган асарлар ичида Люсьен Кареннинг «Темур ёхуд Темур ҳоқон салтанати» (1978), «Темур даврида Самарқанд йўли» (1990) китоблари ҳамда «Амир Темур» номли икки қисм, олти пардали драмаси тарихий маълумотларнинг ҳаққонийлиги ва холислиги билан ажралиб туради. Муаллиф «Темур ёхуд Темур ҳоқон салтанати» китобида соҳибқироннинг дунёга келишидан тортиб то вафотигача бўлган даврини, шунингдек, Амир Темур салтанатининг кейинги тақдири, хусусан, Шоҳруҳ, Улуғбек, Бобурнинг ҳаёти ва фаолиятини бой тарихий маълумотлар асосида ҳикоя қилади. Асарда соҳибқирон шахсига шундай баҳо берилган: «Бир томонда қаттиққўл Темур турса, иккинчи томонда илм аҳлини қутлаб, ҳимоясига оладиган Темур турар, бир томонда бутун-бутун шаҳарларни забт қилувчи Темур бўлса, иккинчи томонда обидалар, мадрасалар, анҳорлар қурдирувчи ва боғлар барпо эттирувчи Темур турарди. Бу мураккаб шахс муаррихлар учун ҳали ҳам жумбоқ бўлиб қолмоқда».

Муаллифнинг «Амир Темур шахси муаррихлар учун ҳали ҳам жумбоқ бўлиб қолмоқда» деган фикри жуда жўяли айтилгандир. Зеро, соҳибқирон шахсини ўрганиш ҳали давом этади: бу улуғ сиймо ҳақида баҳо берганда фақат дунёвий кўз билан эмас, балки илоҳий нуқтаи назар билан ҳам ёндошишни тақозо этади. Француз адиби ана шу ҳақиқатни чуқур англаган.

«Темур ёхуд Темур ҳоқон салтанати» асарининг яна бир қиммати шундаки, унда Темурийлар шажараси, Амир Темур тўғрисида француз тилида ёзилган китобларнинг тўлиқ рўйхати, соҳибқироннинг ўнлаб нодир портретлари, 1900 йилда Парижда умумжаҳон кўргазмасига қўйилган, кейинчалик Амир Темурнинг йўқолган олтин ҳайкалчаси тасвири, турли фотосуратлар, тарихий хариталар ва чизмалар берилган.

Люсьен Кареннинг Амир Темур ва Темурийлар даври маданиятини ўрганишдаги жамоатчилик фаолияти ҳам таҳсинга сазовор. У 1987 йил март ойида ташкил этилган ва ҳозиргача фаолият кўрсатиб келаётган «Темурийлар даври тарихи ва санъатини ўрганиш» француз-ўзбек маданий ҳамкорлиги уюшмасининг ташкилотчилари ва раҳбарларидан биридир.

Инглиз адибаси Хилда Хукхэмнинг «Фотиҳ Темур» («Властитель семи созвезди») китоби 1995 йил «Адолат» нашриётида рус тилида нашр этилди. Китобни тарихчи олим Гога Ҳидоятов инглиз тилидан рус тилига таржима қилган. Бутун умрини юртимиз, халқимиз ўтмишини ўрганишга бағишлаган инглиз муаллимаси Хилда Хукхэмнинг Амур Темур тарихига бағишланган бу асари Англияда бир неча бор чоп этилган. У «Британия қомуси» да босилган Амир Темур ҳақидаги мақола (1979 йил, 18 жилд) нинг ҳам муаллифидир.

Хилда Хукхэм «Соҳибқирон» асарида Амир Темурни ҳарбий даҳо, моҳир шахматчи сифатида ёрқин тасвирлаган. Адиба ўз қаҳрамонининг меҳрини ҳам, қаҳрини ҳам ҳаққоний кўрсатган. Соҳибқироннинг жаҳон маданияти тараққиётига қўшган ҳиссаси — Унинг даврида ва кейин даҳо мутафаккирлар, меъморлар, шоирлар, муаррихлар, давлат арбоблари тарих саҳнасига чиққанлигини мисоллар асосида акс эттирган.

Адиба Амир Темур ҳаёти ва фаолиятига оид тарихий асарларни пухта ўрганган ва уларга таяниб иш кўрган. Шу тариқа соҳибқирон ҳаётининг кўламли тарихини яратган. У Амир Темур сиймосига муҳаббат билан ёндошган, уни улуғ сиймо, моҳир саркарда, назаркарда давлат арбоби сифатида тасвирлаган.

Беатриса Манс «Темур давлатининг юксалиши ва идора этилиши» асарида XIV асрдаги Мовароуннаҳрда сиёсий аҳвол. Темурнинг ҳарбий юришлари, давлатнинг ички маъмурий тузилиши ва сиёсати, соҳибқирон ўлимидан сўнг ворислар ўртасида рўй берган ашаддий кураш ва давлатнинг парчаланиб кетиши таҳлил қилинган. Бу тадқиқотда Амир Темур қаттиқ курашлар олиб бориш орқали улкан ҳудуднинг якка ҳукмдори бўлганидан сўнг ўзига тўлиқ бўйсунувчи ҳукумат тузгани, мерос қолган бошқарув тизимини оқилона қайта кўргани масаласига кенг ўрин ажратилган. Зеро, Амир Темур якка ҳокимиятчиликка асосланган кучли давлат барпо этди. Бу марказлашган давлат тизими Темурийлар, Ҳиндистонда Бобурийлар даврида ҳам бардавом бўлди.

Америка олими У.Л.Лангер тузган «Жаҳон тарихи қомуси» (Бостон, 1963) да Амир Темур шахсияти ва фаолияти ҳақида ҳаққоний маълумотлар келтирилади. Немис тарихчиси Ф.Тайеш Амир Темурнинг Оврупо учун катта тарихий хизмат қилганига алоҳида урғу беради.

Авваллари кўпчилик хорижлик олимлар Амир Темур ва Темурийларни «буюк мўғуллар» деб атаган бўлсалар, эндиликда уни «Мовароуннаҳрнинг Шаҳрисабздаги барлос туркларидан чиққан» деб кўрсатмоқдалар. Масалан, Р.Е.Фрикенберг масъул муҳаррирлигида нашр қилинган «Деҳли асрлар давомида. Аҳоли маданият ва жамият тарихидан маълумотлар» (Деҳли, 1986, 52-бет) китобида анча тўғри фикрлар баён қилинган.

Парижда «Темурийлар даври тарихи ва санъати» деган халқаро жамият бир неча йиллардан бери фаолият кўрсатиб келади. Жамият «Темурийлар» деган махсус журнал ҳам нашр этади. Шуни эслаш жоизки, французлар XVI асрдаёқ Амир Темурнинг олтиндан қуйилган ҳайкалчасини ясаб, давлат музейига қўйган эдилар.

Англиянинг Оксфорд, АҚШнинг Калифорния, Сиэтл, Гарвард, Нью-Йорк университетларида Темур ва Темурийлар тарихи бир неча йиллардан бери ўрганилиб келинмоқда. АҚШнинг Блюмингтон шаҳрида (Индиана штати) Марказий Осиё халқларининг тарихи ва маданиятини ўрганувчи махсус илмий марказ кўп йиллардан бери фаолият кўрсатиб келмоқда.

Хуллас, хорижлик тадқиқотчиларнинг Амир Темур ва Темурийлар даври Марказий Осиё тарихини ўрганиш миқёси анча кенг, улар ўша давр маданияти, фалсафаси, адабиёт ва санъати, меъморчилигига бағишланган махсус тадқиқотлар яратганлар. Бизнинг ҳам хорижлик дўстларимиз каби бобокалонимиз Амир Темур ҳазратлари ва Темурийлар даврини мукаммал ўрганишга киришганимиз улуғ соҳибқиронга бўлган эҳтиромимиз ва фарзандлик бурчимиздир...

Ғуломхон ҒАФУРОВ,
филология фанлари номзоди.

Ҳаёт сабоқлари

ОНАМ СЕВГАН ҚЎШИҚ

Дов-дарахтлар кўм-кўк либосда, ўриклар оппоқ, нафис гулларга бурканган. Майин майсалар киши кўзига ором беради. Болариларнинг бир зайлдаги нағмалари баралла эшитилади. Қушлар навоси дилни қитиқлайди. Навбаҳор ҳавоси кишига ҳузур бағишлайди. Заррин шаббода эсиб турибди. Олислардан бир куй эшитилади. Унинг сеҳрли, нозик, дилрабо, оромбахш мусиқаси баҳорни ҳам сарҳуш этаётганга ўхшайди...

Субҳидам. Маҳалла ёшу қарилари билан биргаликда қабристонда эрта тонгдан ҳашар ўтказаяпмиз. Ҳар бир киши ўз хилхонасига қарашли қариндош-уруғларининг қабрлари атрофида куймланади. Мен ҳам раҳматли волидамнинг камтарона қабри атрофини тозаладим.

Кун тепага келганда чўққи соқолли Маҳкам ота «Ҳой йигитлар, чойга!» — деб бизларни ариқ бўйидаги азим супага таклиф қилди.

Ҳашарчилар бирин-кетин супадан жой олишди.

Қабристоннинг кунчиқар томонидаги ариқ атрофидаги жийдаларнинг гули атрофга хушбўй ҳид таратарди.

Маҳкам ота анча кексайиб қолган бўлса-да, абжир қария. Ота бу ерда эсимни таниганимдан буён боғбонлик қилади. У шақиллаб қайнаб турган самовардан ҳашарчилар истакларига қараб чойнакларга памил, кўк чойдан дамлади. Олма гулли чойнакдан чой қуйиб бир пиёла ичдим. Навбатдагисини ёнимдаги ҳамроҳимга узатдим. Ҳашарчиларнинг ҳаммаси ўз фикр-ўйлари билан банд. Фақатгина супа теварагидаги турли гулларга парвона бўлиб учиб юрган боларининг овози атрофга латиф бир файз қўшмоқда.

Қаршимдаги баланд-паст, жиҳозли, оддий, турли рангларга бўялган панжарали қабрларга нигоҳ ташлайман. Бу ерда неее одамлар ётибди... «Э, — дейман ўзимга-ўзим, — сўнгги манзил шу ер экан, нима учун бир-биримизга ҳасад қиламиз? Нима учун иғво, тухмат сўзларининг тиғига учраб ака укадан, ука сингилдан воз кечади-а?»

Радиодан хонанданинг ёқимли овози эшитила бошлади:

Новдаларни безаб ғунчалар

Тонгда айтди ҳаёт отини...

Бу ажиб қўшиқ қалбнинг тубигача борар, бир зумда кишини сеҳрлаб қўядиган даражада эди. Ҳашарчилар сукутда, бошларини оҳангга мослаб сарак-сарак қилиб тебратарди. Қўшиқ мени хаёллар гирдобига тортди.

... Урушнинг тўртинчи йили эди. Волидам қаттиқ оғриб қолдилар. Дори-дармон, кўрилган чоралар наф бермади. Дарднинг олди олинмаган экан. Бешафқат дард қурғур онамни тўшакка ётқизди. Радио тўгарагида қатнашганлигим қўл келди, қўлбола радио ясаб бердим. Волидамнинг бирдан-бир овунчоғи — шу радио бўлиб қолди.

Бир куни қаро терга тушиб Тахтакўприк атрофидан ўтин-чўп йиғиб келдим. Қумғонда чой қайнатдим. Чойнакни олиш учун уйга кирдим. Қайси кўз билан кўрайки, радиони маҳкам ушлаб олган ойим шипга қараб юм-юм унсиз йиғлардилар.

— Нима гап, ойижон! Сизга нима бўлди, нега йиғлайсиз?

— Ҳечқиси йўқ ўғлим, ўзим, — деб онам мени юпатмоқчи бўлдилар. Барибир кўзларидан ёш милтиллаб оқарди. Ҳеч нарсага ақлим етмай, гангиб қолдим. Қандай сир ўтганига ҳайронман. «Фронтда қон кечиб юрган отамдан нохуш хабар келдимикин?» — деган ўй кўнглимга ғулғула солди. Онам бошимга аста қўлини қўйдилар. Унинг орик, нозик қўллари қалтирарди.

— Эсингдами, яқингинада бир шеърни ёд олаётган эдинг? — Мен эсламоқчи бўлиб турган ҳам эдимки, волидам, «Ҳозир, ҳозир эсимга тушди», деб кўз ёши аралаш қандайдир жумлаларни чамалаб секин шеър ўқий бошладилар.

... Ва шаббода қурғур илк саҳар

Олиб кетди гулнинг тотини...

— Ҳа, — дедим, — менга бу шеърнинг ҳар бир сатри таниш, онажон! Унинг муаллифини ҳам биламан, — дедим енгил тортиб.

— Эшитдингми, ўғлим, ўша ... ўша шеърни ёзган шоир оламдан ўтибди. — Онам баралла йиғлаб юборди. Кейин, — кошки эди, шу шеърнинг қўшиқ бўлиб куйланганини тингласам.

— Онажон, ғам еманг, тез кунда соғайиб кетасиз, ўша қўшиқни ўзингиз эшитасиз, — дедим юпатиб. Онам умидсизлик туйғуси билан бошини аста сезилар-сезилмас даражада қимирлатиб қўйдилар.

Афсус, минг афсуски, волидам кундан-кунга оғирлашиб бораверди.

Қариндош-уруғлар уйимизга тез-тез келадиган бўлиб қолишди. Улар ўзаро имо-ишора билан шивирлашиш одатини чиқаришди. Ҳамманинг юзида умидсизлик. Орадан уч-тўрт кун ўтиб, опоқим мени онамнинг ёнига олиб кирди. Волидам зўрбазўр нафас олиб, кимнидир излаётгандек. Кўзларини юмиб очарди. Нима дейишимни билмай суратдай қотиб қолдим. Волидам нурсиз кўзларини аста очиб шивирлади:

— Рози бўлгин, ўғлим! Ажал қурғур шу саҳар ҳаётимни олиб кетмоғи муқаррар бўлиб қолди. Уруш ҳам тугаллаб қолар, дадаиг эсон-омон қайтсалар, менинг розилигимни айт, болам! Туғилмоқ бор, ўлмоқ бор... Болагинам.

Юзимни волидамнинг юзига аста қўйдим. Кўзимдан сизилиб оқиб тушаётган ёш онамнинг юзи узра юмалаб кетди...

Хаёлимни ёнимдаги ҳамроҳим бузди ва қўшиб қўйди:

— Биродар, жуда чуқур хаёлга ботганингиз учун мен ҳам пиёлани узата қолмадим.

Қўшиқ эса ҳамон янграрди.

Мана сенга олам-олам гул,

Этагингга сиққанича ол.

Бунда толе ҳар нарсадан мўл,

То ўлгунча шу ўлкада қол.

Хаёлан раҳматли волидамга юзланаман.

— Онажон, эшитаяпсизми, ана, сиз орзу қилган қўшиқ янграмоқда... Қандоқ қилай, сизсиз эшитаяпман уни.

Онамдан бирорта ҳам расм қолмаган. Ҳар гал шу қўшиқни тинглаганимда уруш йилларини, фарзанд учун энг улуғ зот бўлмиш баҳорим — онамни эслайман. Онам кўз ўнгимда пайдо бўладилар.

Бу йил олтмиш уч ёшга кирдим. Қирқ йилдан бери ҳар гал қўшиқни қалбим ёниб эшитаману оҳиста шивирлайман:

— Она, онажон, эшитаяпсизми, сиз яхши кўрган қўшиқ янграяпти!..

Анвар ҲОЖИХОНОВ.

Ҳамшаҳарларимиз

ЁШ СОЗАНДАЛАР УСТОЗИ

Кейинги пайтларда ўзбекистонлик мусиқачилар, айниқса ёш созандалар жаҳон миқёсида ўтказилаётган халқаро танловларда олий мукофотларга сазовор бўлаётганликларини санъат шинавандалари кўп бора эътироф қилмоқдалар. Ана шу ғалабалар сабабчиси болаларнинг иқтидорли бўлиши билан бирга уларга таълим бериш жараёнининг ҳам кўнгилдагидек ташкил этилганидадир.

Биз нима учун юқоридаги сўзларни келтирдик?

Тамара Попович В.А.Успенский номли республика ўрта махсус мусиқа мактабида узоқ йиллардан буён фортепиано соҳасида болаларга билим ўргатади. Ўз соҳасининг билимдони бўлган Тамара опа дастлаб Тошкент Давлат консерваториясида таҳсил олди. Кейин у Глиэр номидаги мусиқа мактабида ўзининг муаллимлик фаолиятини бошлаб юборди.

— Муаллимлик жуда машаққатли касб, — дейди Тамара опа биз билан суҳбатда, — менинг эса болалардан сира узоқлашгим йўқ. Устоз биринчи навбатда ҳазрати Навоий таъриф этганларидек, ҳар тарафлама мукаммал, сабрбардошли, ўз шогирдига намуна бўла оладиган комил инсон бўлмоғи даркор. Аслида бола халқи жуда зийрак, ҳушёр ва кузатувчандир. Мен ўз ишимга болаларнинг мана шу жиҳатларини инобатга олган ҳолда ёндошаман.

Ўйга толамиз, гоҳида кичкинтойлар қизиқсиниб саволларни қалаштириб ташласалар,ўзимизча бир-икки жавоб қайтарган бўламизда, сўнгра «Бўлди, бошимни кўп оғритма» тарзида жеркиб берамиз. Кичкинтой эса ёмон иш қилиб қўйибман-да, дея нари кетади.

Бу борада кўп нарсаларни Тамара опадан ўргансак арзийди. Кенг ва ёруғ хонадан оҳистагина пианинонинг сеҳрли оҳанги таралади. Ноталарни яхши ёд олмаганидан ўқувчи уялинқирайди. Муаллим ҳам унинг мулзам бўлганини сездирмай куйни сабот билан ўргатишда давом этади.

Йиллар мобайнида у ўз талабалари билан республикамизнинг барча вилоят ва шаҳарларида концерт дастурларини намойиш этди. Тамара Поповичнинг қўлида таълим олган ўқувчилари эса бугун жаҳоннинг кўпгина давлатларидаги ўтказилаётган фестиваль, кўрик-танловларда олқишларга сазовор бўлмоқдалар. Алишер Султонов АҚШда, Володя Султонов Францияда, Фазлиддин Ҳусанов Германияда, Улуғбек Полвонов Португалияда, Саша Цетлина Австралияда, Лена Генгранович Исроилда мусиқа шайдоларига олам-олам завқ бағишлаганини айтмайсизми! Рўйхатни яна давом эттириш мумкин. Опанинг бошқа ўқувчилари эса ҳозирда Тошкент Давлат консерваториясида меҳнат қилишмоқда.

1981 йили ҳукуматимиз Тамара Поповичнинг кўп йиллик ҳалол меҳнатларини муносиб тақдирлаб, унга «Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ўқитувчи» унвони берди. Наврўз байрами арафасида Тамара опа 70 баҳорни қаршилади.

Баҳорни беғубор гўдакка ўхшатаман. Истиқлолга юз тутган диёримизни эса шаҳдам одим ташлаётган покиза болажонга қиёс этгум бор. Ҳур юртимизнинг бўлғуси эгаларига, зиё тарқатаётган муаллимларга тилагим — ўз касбларини севишсин, унга садоқат ва меҳр билан ёндошсинлар. Ахир болаларга зиё тарқатишдан ҳам ортиқроқ бахт бормикан!

Нодира УМАРОВА.

***СУРАТДА:** Тамара Попович халқаро танлов нишондори Фазлиддин Ҳусанов билан мусиқа машқи пайтида.*

Янги дарсликлар

МИЛЛИЙ МАФКУРА РУҲИДА

«Ўқитувчи» нашриёти мактаб ўқувчилари ва кўп сонли математика ўқитувчилари, ота-оналар учун муносиб туҳфа тайёрлади. Бу М.Мирзааҳмедов, Ж.Икромов, Й.Саиджонов, С.Юсуповларнинг бешинчи синф учун мўлжалланган «Математика» дарслигидир. Китоб олти юз қирқ минг нусхада чоп этилган. Бу мустақил Ўзбекистон Республикасининг математикадан ўзбек тилида чоп этилган биринчи дарслигидир.

Мустақиллигимиз шарофати туфайли Муҳаммад ал-Хоразмий, Абу Райҳон Беруний, Мирзо Улуғбек, Жамшид ал-Коший, Али Қушчи, Абу Али ибн Сино каби буюк алломаларимизнинг ҳаёти, ижоди намуналари, расмлари китобдан ўрин олган.

«Математика» дарслиги миллий мафкура руҳида ёзилган бўлиб, у рус тилидан таржима қилинган дарсликдан тубдан фарқ қилади. «Ўқитувчи» нашриёти шу муаллифларнинг «Математика-6» дарслигини ҳам нашрга тайёрлаяпти. Шу йил сентябрдан — янги ўқув йилидан бошлаб республикамизнинг барча мактаблари «Математика-5» дарслигидан фойдаланишга ўтадилар.

Ўқувчилар иқтидорини ҳисобга олиб, муаллифлар масала ва мисолларни табақалаб (осонроқ ва қийинроқ қилиб) тузишган. «А» гуруҳга мансуб масалалар умумий бўлиб, «Б» гуруҳга тегишлилари математикага муайян қобилияти бор болаларга аталган. «Уй вазифаси учун машқлар» алоҳида гуруҳга жамланган.

«Шогирд бўлсанг такрор қил» дейишади. Ўқувчи аввалги ўтган мавзуларини ёдида мустаҳкам сақлаш учун китоб саҳифаларида ҳар бир мавзуга мос «Такрорлаш учун машқлар» ҳам берилган. Дарсликнинг ҳозиргача амал қилиб келаётган ва русчадан таржима қилинган китоблардан яна бир муҳим (принципиал) тавофути шундаки, унда йирик математик мавзулар, тушунчалар ўзининг тадрижий (хронологик) ривожланиши, пайдо бўлишига боғлиқ ҳолда баён этилган. Хусусан, натурал сонлар ва улар устида амаллардан сўнг, оддий касрлар ва улар устида амаллар тўлиқ берилади. «Ўнли касрлар ва улар устида амаллар» эса 6-синфга ўтказилган. Бу мавзуларнинг аралашиб кетишига чек қўяди. Китобдаги мисол ва масалалар ўқувчиларда, афсуски, камайиб бораётган — ҳисоблаш малакасини ривожлантиришга, такомиллаштиришга хизмат қилади.

Дарсликларда, ўқув қўлланмаларида «Китобнинг ўқувчига мурожаати» бўлиши лозим, деб ҳисоблаймиз. Масалан, яқиндагина чоп этилган «Умумий биология», «Ўзбек адабиёти» дарсликларида бежиримгина мурожаат бор. Математикага оид таржима дарсликларда ҳам ана шундай анъанавий мурожаат бўлган. Афсуски, «Математика-5» да китобнинг ўз ўқувчилари билан анъанавий «саломлашиши» саҳифаси йўқ. Ҳолбуки, бундай саҳифанинг тарбиявий, ахлоқий аҳамияти бор. Қолаверса, уни ўқигач болада ўзига ишонч ортади, билимларни эгаллашга ўзида эҳтиёж сезади. Фикримча, бу китоб ўз ўқувчиларига шундай мурожаат қилган бўлур эди: «Ассалому алайкум, азиз ўқувчим! Мен сенинг янги дарслигинг — «Математика» китобинг бўламан. Сен билан қалин дўст бўлмоқчиман. Кел, ўзимни таништирай.

Мен Она юртинг, жонажон Ватанинг, авлодларинг, аждодларинг, ота-боболаринг киндик қони тўкилган мустақил Ўзбекистоннинг илми риёзиёт — математикадан биринчи дарслигиман.

Ватанинг Ўзбекистон жаҳон илми фанига, маданиятига юзлаб буюк олимларни, шоирларни, давлат арбобларини, расcомларни берган. Улар ўгитларини дилингга жо қил, эй ўқувчим! Билгинким, сен улар қолдирган бой илмий мероснинг эгасисан, улар эзгу ишларининг давомчисисан!

Улар ёзган китоблар асрлар давомида Шарқ ва Ғарб мамлакатларида ўрганилди. Менинг саҳифаларим орқали ана шундай улуғ алломалардан баъзилари билан танишасан.

Саҳифаларимдаги қоидаларни ёдда тут, улар сенга аталган мисол ва масалаларимни ишлашингга фойда беради. Синфингда ўртоқларинг билан «А» ва «Б» гуруҳидаги машқларни ишлайсан. Аввал «А» гуруҳдагиларни битта ҳам қолдирмай ишла, ахир Сен ғайратли боласан-ку!

«А» гуруҳдаги машқларим сенга осонлик қилса, демак, сенда математикага қизиқиш, қобилият бор. Энди сен «Б» гуруҳдаги машқларни дадил ишлайвер. Балли, ўқувчим! Математика қунт билан, изчиллик билан ўрганишни талаб этади. Бир мавзуни яхшилаб билиб олгач, иккинчисига ўтгин, бир неча мавзуларни «сакраб» бошқасига ўтиб кетма. Билимларни эгаллашнинг йўли шу!

Юртинг Ўзбекистонни обод, фаровон қилиш, уни янада буюк давлатга айлантириш сенинг ҳам вазифанг, бурчинг. Бунинг учун эса чуқур билим зарур! «Ёшликда олинган билим тошга битилган ёзув каби ўчмасдир» дейилган ҳадисларда. Менга озор берма, варақларимни йиртма, ахир мен укаларингга ҳам керак бўламанда. Мени яхшилаб ўрганиб олсанг, умринг бўйи сенга содиқ дўст бўлиб қоламан! Математикани — илми риёзиётни ўрганишингда зафарлар тилайман.

Парвардигор сени хулқу одобда баркамол айлаб, илмингни янада зиёда қилсин. Сенинг дарслигинг».

Анвар ШОКИРОВ,
техника фанлари доктори.

Сиз кутган учрашув

УЙИНГИЗДА ШОДЛИК ЯНГРАСИН

Наврўз кезларида киши қалбида аллақандай сирли туйғулар, яшаш, янгиланиш, эртанги кунга умид ҳислари янада жўш уради. Барчамиз бирдек енгил шаббодадек майин куй-қўшиқлар тинглашни ихтиёр этиб қоламиз. Шунда радио орқали таралаётган қўшиқ қалбимизга ҳузур бағишлайди.

Ўзбекистон Давлат телерадиокомпаниясининг Ғанижон Тошматов номидаги дуторчи қизлар дастаси бугунги кунда ўзининг ана шундай дилбар қўшиқлари билан халқимизни хушнуд этиб келмоқда. Бунда даста раҳбари, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Замира Суюнованинг хизматлари салмоқлидир.

— 1979 йил январида Ўзбекистон халқ артисти, устозимиз, раҳматли Ғанижон Тошматов саъй-ҳаракатлари билан дуторчи қизлар дастаси ташкил қилинган эди, — ҳикоя қилади Замира Суюнова. — Йўқдан бор қилиш жуда мушкул иш. Бу борада турли машаққатларни енгишга тўғри келган. Аввалига дастада олти-ўн нафар ижрочи бор эди. Кейинчалик Тошкент Давлат консерваторияси, Тошкент Давлат санъат институти, Маданият институтининг энг иқтидорли талабалари таклиф этилгач, сафимиз янада орта бошлади. Ўша пайтларда кўпчиликнинг эътибори бизнинг дастада бўлган. Сабаби ундан илгарироқ икки марта шундай даста тузишга уриниб кўришган экан-да. Санъат соҳасида қийинчиликларнинг дастамизга хос бўлган жиҳати шундаки, у қизлар, аёллардан ташкил топган. Дутор чалиб қўшиқ айтадиган қобилиятли қизларни ахтариш жуда мураккаб ишдир. Мана ўн етти йил бўляптики, даста халқимизнинг ҳурматини қозониб, ўз ижро услуби, мавқеига эриша олган.

— Дастанинг мусиқий репертуари ҳозир яна ҳам ранг-баранглашган. Шу ҳақда ҳам тўхталиб ўтсангиз.

— Ўз мусиқий дастуримизни халқ қўшиқлари билан бошлаганмиз. Бу бежиз эмас, албатта. Қадимдан эл севиб, тинглаб келган, аммо ҳозирда нима учундир унутилиб бораётган қўшиқларни сайқаллаб ижро этишимиз аксарият тингловчиларга маъқул келган.

— Дастанинг узоқ йиллар мобайнида санъат мухлисларининг диққатида туришига осонликча эришилмаган бўлса керак?

— Албатта. Аслида даста бунёд бўлганидан бери ишлаб келаётган ижрочилар сони унча кўп бўлмаса-да уларнинг санъатга меҳри, ўз ўрнида санъатнинг сеҳри ҳам кучли бўлгани учун ижодий ишларимизнинг ривожига сабаб бўлмоқда. Даста таркибида ишлаётган қизларнинг сони сира камайгани йўқ. Ҳозирда уларнинг кўпи бир оиланинг суюкли бекаси, севимли келини ёки фарзандларнинг оналаридир.

Муваффақиятимизнинг яна бир сабаби қизларимиз йиллар давомида анча ижодий ўсиб, ўз устида изланиб Ғанижон аканинг чинакам шогирдлари эканини исбот қилишяпти. Моҳир санъаткор қизлардан Қурсия Эсонова, Санобар Каримова, Дилором Муҳамедова, Ўғилой Қосимова каби қатор ижрочилар даста ташкил этилганидан буён меҳнат қилишмоқда. Мусиқа раҳбари эса Ўзбекистонда хизмат кўрсатган артист Замира Раҳматуллаевадир.

— Қўшиқ дастурини қай йўсинда тайёрлайсиз?

— Қўшиқларимиз жуда хилма-хил. Ўзбек халқ қўшиқлари, таниқли бастакорларнинг ижод маҳсуллари, қардош халқлар қўшиқларини маромига етказиб ижро қилишга ҳаракат қиляпмиз. Ҳозир кўплар ўзини эстрадага урмоқда. Биз эса нодир қўшиқларимизнинг унутилишига сира йўл қўймаслигимиз даркор. Мусиқа яратиш осон эмас. Бастакорларимизнинг замонавий қўшиқлари билан биргаликда мен ҳам қўшиқ яратаман даста учун.

— Замира опа, ўзингиз ҳақингизда ҳам сўзлаб берсангиз.

— Отам санъатсевар одам бўлганлар. Бизга ашула, шеърлар ёзиб берардилар. Қобилиятимизни сезиб 1967 йили Тошкентга олиб келганлар. 11 ёшли қиз эдим. Дастлаб Глиэр номидаги мусиқа мактабини, кейин Тошкент Давлат консерваториясини тамомладим. Умр йўлдошим Абдураҳмон Холтожиев ҳам санъаткор. Ҳозирда мақомчилар дастасида ишлайдилар. Шунингдек консерваторияда талабаларга мусиқа сир-асрорларини ўргатадилар. Дарвоқе, боя унутилаётган қўшиқлар ҳақида сўз юритдик. Турмуш ўртоғим «қонун» дея аталмиш чолғу асбобини диёримизда қайта тиклаб, чолғу созларни бойитишга ҳам ҳисса қўшиб келяптилар. Икки фарзандимиз бор. Зилолахон 10 ёшда, Абдуллоҳ 6 ёшда. Санъатга ихлослари бор-у, уларнинг ким бўлишини келажак кўрсатади.

— Улуғ айём — Наврўз кунларида «Оқшом» муштарийларига қандай тилаклар билдирасиз?

— Ҳар бир уйда шодлик, гўзал қўшиқлар доимо янграб турсин!

Суҳбатдош
Назокат УСМОНОВА.

Қизлар учун ҳаётнинг энг ширин дақиқалари — бу келинчаклик палласи бўлса ажаб эмас. Одобу ибо билан берилган келин салом ҳар юракка севинч солиши шубҳасиз.

Шаҳримизнинг Янгиобод маҳалласига қарашли Динамо кўчасидаги бу хонадон бошқа уйлардан деярли фарқи йўқдек туюлади. Аслида ундай эмас. Азиза аянинг асрга тенглашиб қолган ёши, нуроний чеҳраси нафақат оиласига, балки бутун маҳалла аҳлига алоҳида файз бағишлайди. Бундан 80-90 йил олдин бўлиб ўтган воқеалар ҳам бувижоннинг эсларидан чиққани йўқ. Қалблари қайнар-булоққа ўхшайди. Қадимий анъаналаримиз, яхши удумларимиз, эски ривоятлар, халқ термалари, ибратли ҳикоятларни ёд биладилар.

Онахон билан бир пиёла чой устида суҳбатлашдик.

Асрга тенгдошлар

АРМОНИ ЙЎҚ АВЛОДМИЗ

— Ая, ёшингиз 100 га яқинлашиб қолибди, руҳан тетиксиз. Бунинг боиси нимада?

— 1900 йилда таваллуд топганман. Мен ўсиб-улғайган оила оддий, меҳнаткаш эди. Отамнинг ҳам, онамнинг ҳам умри меҳнатда ўтган. Шу боис менинг ҳам умрим доимо ҳаракатда ўтди. Ёшлигимда кўп пиёда юрардим. Илгари транспорт қайда дейсиз? У пайтларда шаҳар ҳовли ва ҳар бир хонадонда боғ ҳовлилари бўларди. Тетиклигимнинг яна бир сабаби, барака топсин шу ёлғиз ўғлим Тожиддин, мени еру кўкка ишонмайди. Беш фарзанди, келинлари, куёви бўлишига қарамай ҳамон мени ардоқлайди. Кўнглим нимани истаса шуни топиб келади...

— Келинингиз...

— Ёқутхон 60 ёшга яқинлашиб қолди. Келин бўлиб тушганига 39 йилдан ошди. Шундан бери оқ ювиб, оқ тараб келмоқда. Менга нима қилса фарзандларидан қайтсин деб доимо дуо қиламан.

— Сиз, пиру бадавлат онахон экансиз...

— Тўғри, фарзандларим кўп эди. Лекин уларнинг кўпчилиги қизамиқ ва бошқа касалликлардан вафот этиб кетишди. Уч нафар фарзандим қолди. Бир ўғил, икки қиз. Худога минг марта шукр. Ҳисоблаб қарасам 30 та неварам, 50 эварам бор.

— Суҳбатимиз кутлуғ Наврўз кунларида ўтмоқда. Наврўз билан боғлиқ турли ривоятлар, удумлар ҳақида билар экансиз. Шулар тўғрисида тўхталсангиз.

— Дарҳақиқат, бу анъанавий байрам ҳақида шарқ халқлари бири-биридан қизиқарли афсоналар, ривоятлар яратишган. Шулардан бирини айтиб берсам.

Сулаймон ибн Довуд ўзининг сеҳрли узугини йўқотиб қўйибди. Тахтипойи қўлидан кетган подшоҳ кўп хафа бўлиб азият чекибди. Аммо орадан 40 кун ўтгач, унинг узуги топилиб, авваллги равнақи ўзига қайтибди. Ўша куни оламдаги барча хонлар, жониворлар, қушлар, девлару аждаҳолар Сулаймоннинг ҳузурига бош эгиб келибдилар. Буни кўрганлар:

— Янги кун муборак! — дейишибди. Шу-шу ўша кун Наврўз деб аталадиган бўлибди. Бу-ку бир афсона. Лекин бугунги кунда унутилиб кетган бир неча удумларимиз бўларди. Удумлар аввало Наврўзнинг боқийлигидан далолат беради. Илгарилари байрам бир-икки ҳафталаб давом этарди. Наврўз даракчиси бўлган лайлаклар учиб келгач табаррук қарияларимиз китобга қараб Наврўз кунини белгилашарди. Кўп хонадонларда қовоқ ва пўсти қалин умрвоқи қовунларни яхши ният билан сомон ичига ўраб қиш бўйи сақланарди. Эртага Наврўз деган кун қовоқдан гўжага ўхшаш қўш оши пишириларди. Албатта қўш ошининг ёнига қовоқ сомса, чиққан бўлса ялпиз қўшилган кўк сомсалар тортилиб, меҳмондорчилик сўнгида даврадаги энг улуғ одам, деҳқончиликнинг ривожини берсин деб дуо қиларди. Дуои фотиҳадан сўнг экин-тикин ишлари бошланиб кетарди.

Албатта, Наврўзда сумалаклар пиширилиб, дастурхонларга тортиларди. Улуғтепа деган бир тепалигимиз бўларди. У ердаги баланд дарахтларда арғимчоқлар осилган. Қиз-жувонлар турли лапарлар айтган. Айниқса янги келинларни саломга олиб чиқишарди. Шу куни қизлар ва келинларнинг чаққонлиги, пазандалиги, назокатию муомаласи кўрикдан ўтарди. Алоҳида жойларда йигитларнинг ҳам ўзига хос беллашувлари, кураш, кўпкари каби мусобақалари бўлиб ўтарди. Сайил бошида турган бойлар узун бир ходани ерга қоқиб, учига тилла танга боғлаб қўйишарди. Ким чиқолса танга ўшаники бўларди. Калла атала деган мусобақа бўлиб, бунда ҳам йигитлар қатнашар, энг чаққон ва довюрак йигитга тилла танга насиб этарди.

— Шу кунларда хаёлингиздан нималар ўтяпти?

— Йиллар мобайнида унутилиб кетган анъаналаримиз, одатларимиз она Ватанимиз истиқлолга эришгани туфайли тикланяпти. Юртимизнинг ҳур, озод бўлиши мен каби кўпчиликнинг орзуси эди. Мана, орзуимиз ушалди. Баъзан ўйлайман: ҳозирги аёлларнинг ҳам армони бормикин деб. Биз каби кексаларга ҳукуматимиз нафақа тайинлаган. Ёш болали аёлларга боласига қараш учун ҳамма шароитлар яратилган. Оллоҳга ҳамду сано айтиб, шу Ватанга сажда қилиб яшаш, ишлаш барчага шарафдир.

— Тилакларингиз...

— Худойим халққа тани соғлиқ, хотиржамлик, юртимизга тинчлик берсин, ҳамманинг хонадонида тўй бўлсин.

Дония ЗОКИРОВА.

Қуйидаги сатрлар Алишер Навоийнинг «Сабъаи сайёр» достонидан олинган бўлиб, ғоятда таъсирчандир.

Шоҳ тилар бўлса шоҳлик қилмоқ,
Сипоҳдан керакмас айрилмоқ,
Шоҳни дерлар сипоҳ бирла шоҳ,
Шоҳ эмасдир йўқ эрса анда сипоҳ.

Шоҳга хайл ўлса фатҳ, анинг ишидур,
Бир киши рустам ўлса, бир кишидур...
Борса шатранж шоҳининг сипоҳи,
Кўрки, борми ҳисоб ичида шоҳи.

Буюк мутафаккир ва шоир таваллудининг 535 йиллигига бағишланган «Навоий ва шатранж» мақоласида («Совет Ўзбекистони» газетаси, 1937 йил бу мисраларни қироатини келтириб ўқидилар.

Э, дўстлар, кўринглар, шахматни «жони» келди,
Бу майдон узра мендан калтак егони келди.
Эллик йилдирки ўйнар, тажриба йўқ ҳануз ҳам,
Ўз кўнглида ўйиннинг зўр чемпиони келди.
Ўйлаб туриб мўралар, ким айтар деб мўлтирар,
Бировлар айтганини сўраб тургани келди.

Ҳарифни ва қолаверса шахмат қонун-қоидаларини улардаги сўз ўйини ясашни билмай туриб бундай байтлар ўқиш ва айниқса янгидан тўқиш, маҳоратли, зукко кишиларгагина хосдир.

Шахматнинг сеҳрли олами

ЯХШИРОҚДИР БУНДА ЮТМОҚ...

февраль сони) Навоийнинг ўзи шатранж ўйнаганлиги ҳақидаги бирон бир ишончли, яхлит манба учрамади. Лекин «Лисон-ут-тайр»даги ҳикоянинг моҳирона ёзилганлигига ҳамда ўша даврнинг устоз шатранжчиларига берилган таърифларга қараб, Навоий фақат кузатувчигина бўлмай яхшигина ўйинчи бўлган деб, дадил айта оламиз

Мақола юзасидан таҳририятга йўлланган мактубида самарқандлик бир ёш олим, «Яхлит манба бор...» деб бизни ажиб бир далил билан таништирган эди. Навоий билан шоир Биноий ҳазилмутойибага мойил ва ҳозиржавоб бўлганликлари кўпчиликка маълум. Одам зич йиғинларнинг бирида Навоий ёнида ўтирган Биноийга «Оёқни қаёққа узатсанг, шоирнинг кетига тегади», — деса, Биноий шу заҳоти: «Йиғиштирсанг ҳам», деб жавоб берган экан. «Мана шу воқеа худди шахматчилар мажлисида юз берганлигини машҳур шарқшунос академик Бартольд аниқлаган», деб ёзибди ўша олим.

Биз унга жавоб мактуби йўллаб, ўз давридаги шатранж мажлисларининг нуфузини оширувчи бу далил билан ошна қилгани учун олимга ташаккуримизни билдирар эканмиз, ўша мажлисда ҳам Навоий шахмат ўйнамаганлиги, шунингдек, профессор А.Семёновнинг 1940 йилда босилган бир мақоласида буюк шоир сафар чоғида ҳам шатранж ўйнаганлигини айтган бўлсада, яққол мисол келтирмаганини айтдик.

Навоий шахсан шатранж ўйнаганлигига асло шубҳа йўқ. Лекин қачон, қаерда ва ким билан ўйнаганлиги ҳозирча бизга номаълум, холос.

Энг муҳими, Навоий асарлари шатранж—шахмат тарихини, терминологиясини ўрганиш ва яратишда қимматли манбалардан экани муқаррар. Заҳматкаш олим, зукко адиб Ойбекнинг «Навоий» романида ҳам шахмат мажлиси тасвирланганлиги бежиз эмас. Бу эпизодни яратиш учун ёзувчи кўп машаққат чеккан бўлса керак. Мана шу парчадагидек, қадим Шарқда шатранжчилар даврасига кирган нафақат ўйин бобида, балки катак тахтада вужудга келувчи турли-туман вазиятларга монанд тайёр байтларни танлаб ўқиш, хонаси келганда бир зумда янгисини тўқиш жиҳатидан ҳам мусобақалашардилар.

Шатранж мажлислари ўтказиш анъанаси ҳозирда ҳам жумҳуриятимизда унча-мунча давом этиб келаяпти.

Эшитганларим, кўрган-билганларимдан бир оз айтиб ўтишни лозим топдим.

Қирқинчи йилларнинг охирларида Тошкентнинг «Эски Жўва» гузарида чойхона очилиб жуда обод бўлган эди. Шахматчилар ҳам кўп келишарди бу ерга. Ўша йиғилишларнинг бирида Уйғун домланинг Ўзбекистон халқ артисти Сайфиқори Олимов шаънига бир зумда тўқиган «Мот бўлишнинг дафтарини Сайфи қоридан сўранг» сўзи билан бошланувчи узун шеърини эшитганмиз.

Мана бу воқеага эса унчалик кўп бўлгани йўқ. Тошкентдаги Ишчилар шаҳарчасида жойлашган чойхона ҳар галгидек мухлислар билан гавжум. Наби ака Ғаниев (у кишини кўпчилик «ада» дерди) бирин-кетин ютиб турибди. Навбат эски ҳарифларидан бири Садриддинхон акага келди. Улар шахмат тахтаси ёнида ярим асрлик ҳариф ҳамда бир-бирига гапи ботмайдиган қадрдону, ҳазилкаш дўст. Ўйин ўрталарига борганда «ада»нинг қўллари хиёл баландлаб қолди. Шу пайт атрофдагиларга бир-бир разм солиб чиқдиларда, мана Шоир Мискин Самарқандда таҳсил кўраётган инисидан мактуб олибди. Унда нуқул ҳасрату қийинчиликлар баён қилиниб, ўқишни ташлаш нияти борлиги ёзилган экан. Шу заҳоти шоир қўлига қалам олиб қуйидаги байтни ёзибди-да, бошқа ҳеч нарса демай, уни Самарқандга жўнатибди.

От ўйнат, фил югуртир, сур пиёда бўлғунча фарзин,
Жаҳон ҳайратда қолсин айлаган кишту мотингдан.

Бу ерда изоҳ ортиқчалик қилса керак.

Қуйидаги сатрлар касб кори турлича, лекин ҳаммасининг «дарди» бир хил 50-60 киши иштирокидаги йиғинда шоир Ҳусниддин Шариповдан ёзиб олинган:

Кимки кирмиш ушбу майдон ичра фил ё от билан,
Айлагум таққос уни Рустам ила Фарҳод билан
Бунда от сурган суворийларга лозимдир даҳо,
Важҳу карсон кўрсатиб бўлмайди «бепанд ёд» билан
Баъзилар кўп ютқазар, одатда, ғамгин чоғида,
Ўйнангиз ғамгин билан, ҳеч ўйнамангиз шод билан.
Яхширокдир бунда ютмоқ, ютмаганлар ҳеч қачон,
Ҳеч кутулмас «товбаю», «бош оғриқ», у «ҳайҳот» билан,
Ким кулиб, эрмак учун фарзинга иллоҳ урса қўл.
Уйга қайтай кўзда ёш ҳам тилда дод-фарёд билан.
Бил ҳаёт устоз эрур, сизларга айтар шул сўзим,
«Кишт»га доим бўлингиз, бўлмангиз дўст «мот» билан.

Шу ўринда камина бир нарсани таъкидламоқчиман: бизнинг ҳам чоғроқ даврамиз бор. Шоир Эркин Воҳидов, таниқли адабиётшунослар Озод Шарафиддинов, Иброҳим Ғафуров, Раҳматулла Иноғомов, профессор Анвар Абдусамадов, академик бастакор Юнус Ражабийнинг фарзандлари Маҳмуджон Юнусов, таниқли журналист Муҳсин Умаров ва камина вақти-вақти билан бир-биримизникида хонаки шахмат мусобақалари ўтказиб ва гурунглашиб турамиз.

Кўриб турибсизки, турли касб эгаларини бирлаштириб турувчи шахмат бўлиб, чамаси бунинг ўрнини ҳеч бир машғулот тўла босолмайди. Маъёри бўлгач, бу нарса ишга халақит бермайди, балки дам бериб, ижодга чорлайди.

Халқимизнинг урф-одатлари, чунончи, Наврўз шодиёналари ҳаммамизни бениҳоя хурсанд қилмоқда.

Наврўз байрами кунлари Тошкентнинг бир неча маҳаллаларида Наврўз шодиёналари дастуридан шахмат тадбирлари ҳам ўрин олганлигидан хурсанд бўлдик. Буни бутун республикада оммавийлаштириш вақти келди. Чунки шатранж ўрта осиёликларнинг ҳақиқий миллий ўйинларидан бири ҳисобланади.

Мамажон МУҲИДДИНОВ,
тарих фанлари номзоди, спорт устаси.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

Ўзбекистон Республикаси маданият ишлари вазирлиги
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЭСТРАДА БИРЛАШМАСИ
ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
9 — 10 АПРЕЛЬ СОАТ 19.00 ДА
ТУРКИЯНИНГ МАШҲУР ҚЎШИҚЧИСИ ВА БАСТАКОРИ
ЖЎШҚУН САБОҲ
КОНЦЕРТЛАРИГА ТАКЛИФ ЭТАДИ.
Чипталар сарой кассаларида соат 10.00 дан 18.00 га қадар сотилади.
КЎПЧИЛИК БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН БУЮРТМАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОНЛАР:
36-30-98, 36-17-80, 45-92-51.

«Ўзбек Давлат цирки»
Республика бирлашмаси
Тошкенбой Эгамбердиев номидаги
ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
(«Хадра» майдони)
21 март соат 12 ва 15.00 да
НАВРЎЗ
умумхалқ баҳор байрамига бағишланган КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ.
***
БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!
Мактаб ўқувчиларининг баҳорги таътил кунларида — 22 мартдан 31 мартгача соат 12 ва 15.00 да хилма-хил дастурдаги
КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ
Жамоа бўлиб келиш учун талабномалар қабул қилинади.
Касса соат 10 дан 18.00 гача очиқ.
Маълумот учун телефонлар:
44-35-91; 44-29-04.
Мактаблардан талабномалар келса, чипталар олиб бориб берилади.

Coca-Cola Bottlers Tashkent Ltd.

ҲУРМАТЛИ ҲАМШАҲАРЛАР!
ЖАҲОННИНГ МАШҲУР
«КОКА-КОЛА»
ВА
«ФАНТА»
ИЧИМЛИКЛАРИНИ
«КОКА-КОЛА» ИЧИМЛИГИ ТОШКЕНТ ЛТД» қўшма корхонасининг «БЕШ-ЁҒОЧ» ва «СИРҒАЛИ» бозоридаги
ФИРМА ДЎКОНИДАН
қуйидаги нархларда харид қилишингиз ҳамда бўш яшчик ва шишаларини топширишингиз мумкин:
1 КОМПЛЕКТ — 483 сўм.
1 БЎШ ЯШЧИК — 129 сўм.
1 БЎШ ШИША — 9 сўм.
1 шиша ичимлиги — 5 сўм 75 тийин.

Coca-Cola Bottlers Tashkent Ltd.

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!
АДБУЛЛА ҚОДИРИЙ ва АМИР ТЕМУР кўчалари чорраҳасида алоқа линиясининг қайта тикланаётган ҳудудида
31 МАРТГАЧА 33, 34, 35, 36-АТС ларнинг абонентларида алоқаси сифати ва уларнинг шаҳарлараро станциясига чиқишлари
ЁМОНЛАШАДИ.
Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ
TOSHKENT OQSHOMI

Муассис: ТОШКЕНТ ШАҲАР ҲОКИМЛИГИ

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32

Телефонлар: хатлар — 33-29-70; эълонлар: 33-81-42, 36-57-27.

Душанба, чоршанба ва жума кунлари чиқади. Нашр кўрсаткичи 64690

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки «Тошкент почтаси»га 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №10. ❖ Буюртма Г-0127. ❖ Ҳажми — 2 босма табоқ офсет усулида босилади. ❖ Қоғоз бичими А-2 «Шарқ» нашриёт матбаа-концерни босмахонаси. ❖ Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41-уй. ❖ Босмага топшириш вақти 11.30. ❖ Босишга топширилди: 11.30. 6.761 нусхада босилди. 1 2 3 4 5 6